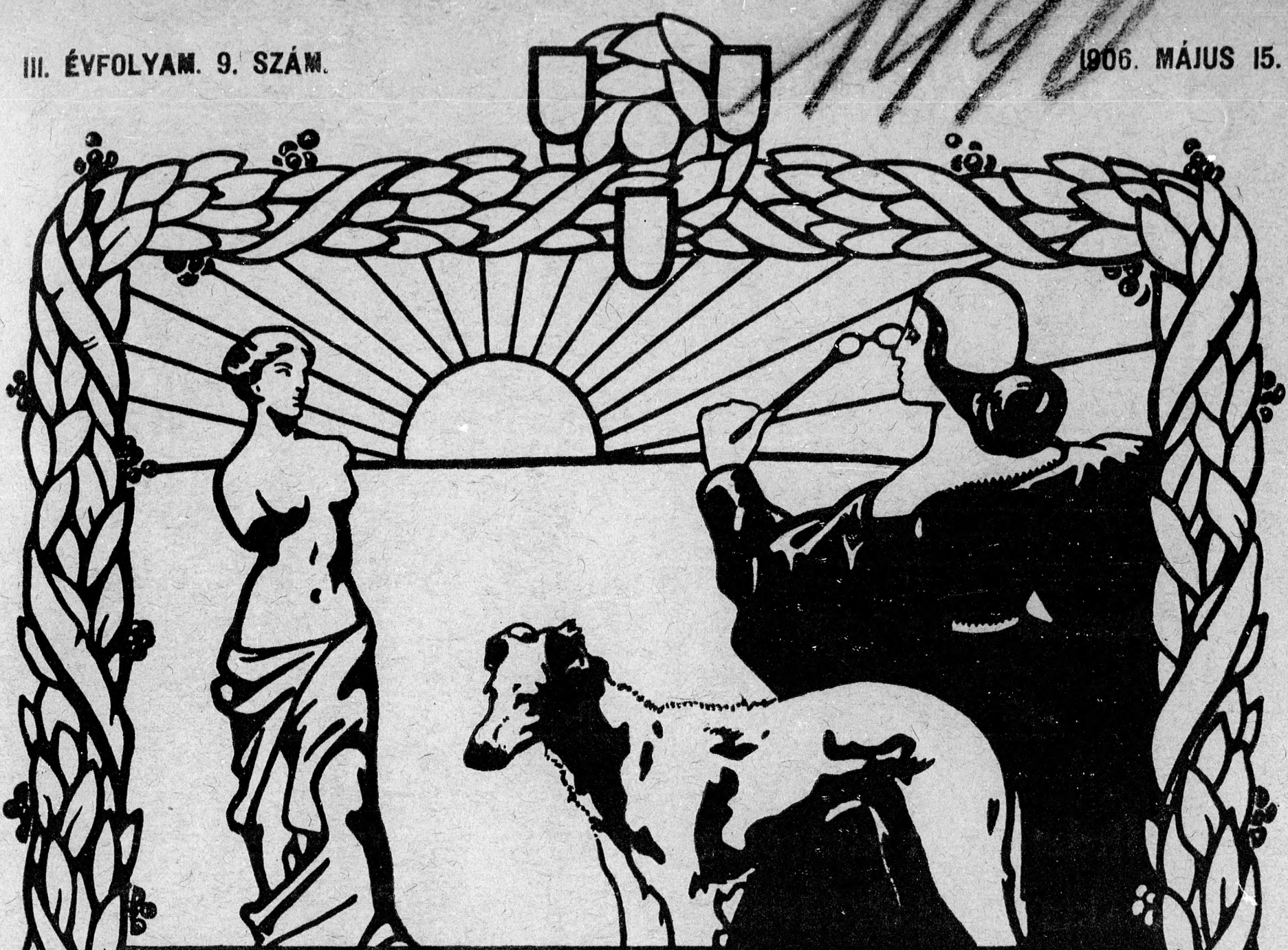

1498

AZ AMATŐR

MŰVÉSZETI FOLYÓIRAT

A MAGYAR AMATŐRÖK
ORSZ. SZÖVETSÉGÉNEK
HIVATALOS KÖZLÖNYE

MEGJELEN HAVONTA KÉTSZER

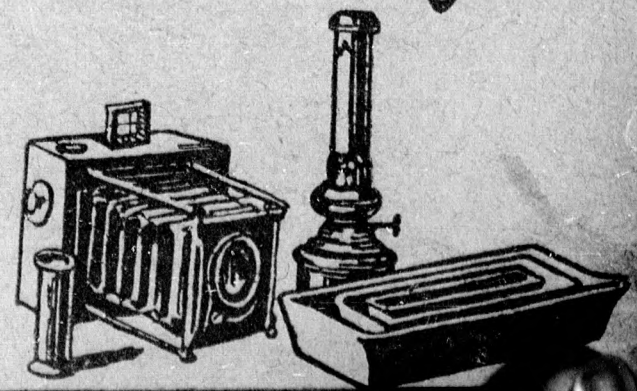
SZERKESZTŐ-
SÉG ÉS KIADÓ-
= HIVATAL:
BUDAPEST, VII.,
KIRÁLY-UTCA 89.

SZERKESZTI
KOHLMAN ARTUR Dr.

ELŐFIZETÉSI ÁR
EGÉSZ ÉVRE:
= 14 KORONA
EGYES SZÁM =
ÁRA 60 FILLÉR

BARTA. E. 06.

□ ■ J. HAUFF & CO G. M. B. H., FEUERBACH (WÜRTTBERG) ■ □

Hauff-féle szárazlemezek. Közönséges szárazlemezek, Ortochromatikus pillanatlemezek, Fényudvarmentes ortochromatikus lemezek egyforma árúak. ~ ~

Legtisztább öntés. Kitűnő fődés és átlátszóság. Semmiféle sárga színeződése nincsen, tehát minden előhívóhoz egyaránt használható. Kiválóan alkalmas álló előhívókhoz. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Hauff-féle Flavin-lemez. Ortochromatikus pillanatlemez. Sárga üveg használata nélkül természetihven adja vissza a sárga és zöld színeket. Előnyös hegyi fel-

vételeknél, havas tájaknál, virágok és színes jelmezeknél. — Bővebb felvilágosítást a Hauff-féle PHOTO-KÉZIKÖNYV ad. — Ingyen! ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

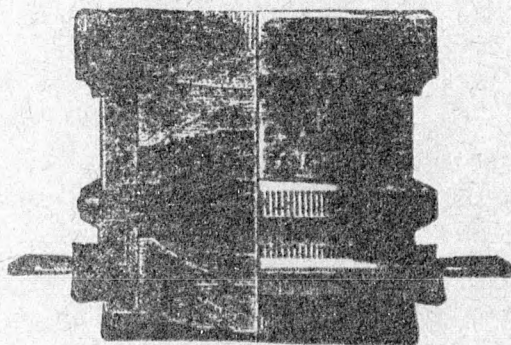
Hauff-féle Diapozitív-lemez. Vetítés-, stereoszkop- és ablak-képekhez. — Kiválóan fényes és plasztikus hatású. — Fekete, barna és ibolya-

kék tónusok elérésére alkalmas. ♥ Használati utasítás minden csomagban van. Kapható minden foto-üzletben.

„AZ AMATŐR” BUDAPEST, VII., KIRÁLY-UTCA 89. SZ.

Hirdetéseket kizárólag
csakis a kiadóhivatal
vesz fel.

Inserate werden ausschliesslich
~ ~ ~ ~ bei der Insertions-
Abteilung der Administration
angenommen.

OPTISCHE ANSTALT **E. SUTER, BASEL**

Különlegességei: FÉNYKÉPEZÉSI OBJEKTIVEK
minden előforduló munkálathoz. ♥ Különös figyelmébe ajánltnak mindenkinek: SUTER ANASZTIGMÁTJAI
F:7,2 és F:6,3. (Schweizi szabadalmi szám 21872.)

Arcképekhez, csoportokhoz, leggyorsabb pillanatfelvételekhez, épületek, belső helyiségek (interieurök), nagyítások és reprodukciókhoz. ♥ A legjobb univerzális objektív. ♥ Uj! Suter-anasztigmát, III. sor., F:5. Uj! ♥ Suter-anasztigmat-sorozatok minden mérethez. Aplanátok F:5, F:8, F:12. Arckép-objektívek, Petzval-rendszer. F:3,75, F:3,2

♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥ Suter Klapp-kamarái 9×12, 9×18 és 13×18 cm. 3-féle kivitelben. ♥♥♥♥♥♥♥♥♥♥
Arjegyzék ingyen Suter Cartridge-kamarái filmekre 82×108 mm. és 8×12 lemezre. Arjegyzék ingyen és bérmentve. ♥♥♥♥ Suter Prizma-kettős-távcsövei, hat és tízszeresek. ♥♥♥♥ és bérmentve

♥♥♥♥ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ♥♥♥♥

□ Legrégibb és legnagyobb üzlet
a szakban. □ Alapítva: 1878. □

PEJTSIK KÁROLY

□ FÉNYKÉPÉSZETI CZIKKEK SZAKÜZLETE □

IV., Városház-utca 1 BUDAPEST Kossuth Lajos-utca 1

(Standard-palota)

Ajánlja:
minden
a fényképé-
szeti szak-
mába vágó
készülékeit
és czikkeit
jutányos
árban.

alatt
műterem
kizárólag
amatőr-
célokra.

□ □ □ □

Felvilágosítás
és képes nagy
árjegyzék □ □
□ □ kívánatra
a legnagyobb
készséggel.

MODERN KÖNYVTÁR

KÖNYVKÖLCSÖNÖZŐ VÁLLALAT
BUDAPESTEN
VII., KER., KIRÁLY-UTCA 70. SZÁM

Telefon 82-24.

A ki a modern irodalommal lépést kíván tartani,
a ki tiszta, új könyveket szeret olvasni, az
kérjen ismertetést a

„Modern Könyvtár“-tól

A „Modern Könyvtár“ előfizetői minden magyar,
francia, német és angol könyvet megjelenése
után kölcsönképen rögtön megkaphatnak.

A „Modern Könyvtár“ előfizetőinek Budapest
házhoz szállítja, vidékre pedig postán küldi a
könyveket.

Előfizetési felhívás!

~ Az ezen év folyamán lapunk
mű mellékleteként megjelenő összes

MŰLAPOKRA

melyeket külön ÖSSZEGYŰJTVE
MŰVÉSZIES VÉDŐBORÍTÉK-
BAN ez év karácsonyára adunk
ki, ELŐFIZETÉST HIRDET

„AMATŐR” kiadóhivatala.

A 24—30 műlap előfizetési ára borítókkal
együtt 3 kor.

Megjelenés után 5 korona.

KÖNIG ÉS BAYER

FOTOKEMIGRAFIAI MŰINTÉZETE

Ajánkozik a legjobb egy- és többszínű
klisék készítésére a legrövidebb idő alatt.

BUDAPEST, VII., KAZINCZY-U. 32.

♥♥♥♥♥ Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ♥♥♥♥♥

N. P. G. Celloidin-papirost

fényeset és fénytelen, a megszokott mére-
tekben hozunk mostanában forgalomba.

N. P. G. Celloidin-papirunkat

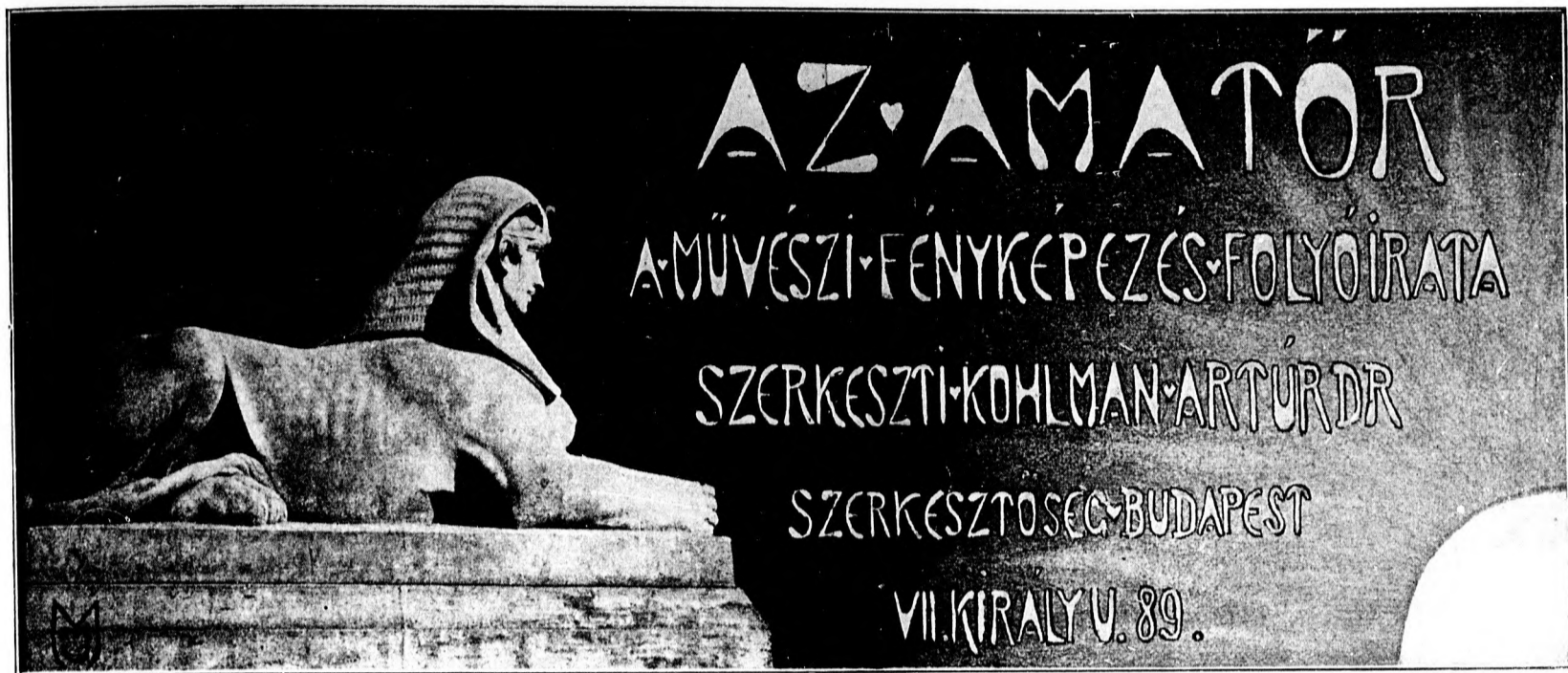
a legfinom. francia nyerspapiron, kifogás-
talan, egyenletes minőségben állítjuk elő.

**Gyors szineződés, gyönyörű részletrajz,
≡ magasfoku fehérek a fényekben. ≡**

A legjelesebb szakkörök lehető legkedvezőbb
szakvéleményeinek máris birtokában vagyunk.

Neue
Photographische Gesellschaft
Akt.-Ges.
Steglitz-Berlin.

◆◆◆◆ Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ◆◆◆◆

III A MAGYAR AMATŐRÖK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK III
 HIVATALOS KÖZLÖNYE

Esterházy Mihály gróf
 1853—1906.

Írta: KOHLMAN ARTUR DR.

A legelső magyar művész-amatőr, a magyar művészi fényképezés lánglelkű apostola, lelkes pártfogója és bőkezű mecénása — *Esterházy Mihály gróf meghalt.*

Alig hiszszük, hogy van olyan amatőr hazánkban, de külföldön is, aki nem ismerné Esterházy gróf nevét és azokat a hervadhatatlan érdemeket, melyeket a nemes gróf — elismerést nem várva és csupán a magasabb fényképezés művészetére iránti rajongó szeretetétől indítva, — e téren is szerzett.

Nem érezzük magunkat hivatottaknak arra, hogy érdemeit méltassuk. Sokkal inkább erőt vesz rajtunk meghatottságunk is, semmint azt a jelen pillanatban tehetnők. Az egész amatőrvilág egyik legkiválóbb mesterét, a hazai művészi fényképezés úttörőjét, mi pedig mindezek felül lapunknak — keletkezésétől fogva megdöbbenően hirtelenül bekövetkezett haláláig — *őszinte jó barátját, hű olvasóját és kitünő munkatársát* veszítettük el — Esterházy Mihály grófban.

A buzgó munkatársból, lapunk láthatatlan vezéréből lassanként annak hű olvasója lett; fájdalom, ugyancsak hamar szűnt meg ez utolsó kapocs is Esterházy Mihály gróf és „Az Amatőr” között

□
□
□Horvath C. Guido,
Budapest□
□
□
□
□
□
□ □ □ □□
□
□

JEGYNYÉK

□
□
□
□
□
□ □ □ □

Ámde nem szűnt meg az a vezérlő eszme, melynek megtestesítője e „*nagymesterünk*“ volt, és a amelyet lapunk tőle kölcsönzött előbb és öröklött most s ez: *a magyar művészi fényképezés nagyságának és dicsőségének megteremtése*

És mi, akik büszkén valljuk magunkat az ő kedvenc és gondosan ápoltság eszméje egyik céltudatos eszközének, féltve őrizzük ezt a nekünk örökbe hagyott kincset. Hogy ne csak megtartsuk, de még sokkal nagyobbá tegyük. Olyanná amilyennek látni Ő óhajtotta, remélte.

Ő az apostol, akinek azonban a sorstól csupán a „*kezdet*“ *lendületes útját* látnia adatott meg.

Vezérünk volt. Hódító csatákra akart vezérelni bennünket. Meghódítani velünk a *hatalmasan fejlett külföldet és — leverni azt*. De mint jó vezér, előbb évekig fejlesztette harcképességünket. Gyakorlatainkban, bemutató szemléinkben *együtt működött velünk*. Nemes versenyre buzdított egymás között, hogy erősödjünk a külfölddel szemben. Eddigi országos és nemzetközi művészi fényképkiállításaink ily erőképzés és erőpróbák voltak, melyeknek nemcsak eszméje, de egyúttal lehetősége is benne találta meg mindenkor eredőjét és támaszát.

De vajjon a nemes gróf elköltöztével vezér nélkül maradt a magyar amatőrök hatalmas tábora és a művész amatőrök egyre növekvő kisdéd gárdája?

Nem A mi vezérünk továbbra is Esterházy Mihály gróf. Az ő szelleme lengjen örökké ama hatalmas tábor felett, melyet — mint hagyatékának legértékesebbjét — összetartani, nemes célokért hevíteni az ő szelleme hivatott ezután is. És mi szentül fogadjuk, hogy e táborban, az összes magyar amatőr fényképezők táborában, a nemes örökhagyó eszméit: *az összetartozást és művészi irányt* fejleszteni a jövőben is kötelességünknek ismerjük.

Hiszszük, — hogy ezzel némiképpen meghálálunk sikerül azt, amit első és legnagyobb apostolunk és vezérünk *Esterházy Mihály gróf* úgyis, mint valamennyinknek, úgyis mint „Az Amatőr“-nek irányítója a magyar művészi fényképezésért életében tett.

Az ő nemes alakja volt a mi példaképünk, az ő szelleme lesz a mi vezető szellemünk a jövőben is — mindörökre

□
□
□

*Ruzicska Gyula,
Debreczen*

ERDŐSZÉLE

(Felvéve a Mayering-
féle folyadékklencsével.)

□
□
□

□
□
□
□
□
□
□ □ □ □

□
□
□
□
□
□ □ □ □

Impressziók a Magyar Amatőrök Országos Szövetségének első házi kiállításáról.

Budapest, 1906 május 10.

Horváth C. Guidó munkásságát is csekély részben ismerik már olvasóink. Azok közé a *rendkívül termékeny* amatőrök közé tartozik akik nemcsak sokat, *de egyúttal jól is* alkotnak. Az ezúttal első ízben kiállított kis gyűjteményéből (16 kép) különösen a lapunk múlt számában kiadott „Művésznő” és „Tengeren” és a mai számban látható „Jegenyék” c. felette kvalitásos képei nyerték meg tetszésünket. De különös elismerésre méltóak a „Körmöczbánya” és „Felhők” című képei is és nem túlzunk, ha megemlíjtük, hogy általánosan tetszettek a többi képei is.

Légrády Ottó dr. társszerzője Horváth C. Guidónak abban a hatalmas jól sikerült hangulatos pigmentnagyításban, melyet 6×9 cm lemezről csaknem $\frac{3}{4}$ méterben készítettek a szerzők. A tárgya egy hangulatos vízparti részlet, fürdőző gyermekekkel és úszkáló kacsákkal.

Kelemen Frigyes Ottó dr. csupán két képet állított ki. Mindkettő igazán sikerült, művészi becsű pigment nagyítás. A „Jardin d'Acclimatation”

című teljes nyugodtságával, hangulatos voltával és szép levegőjével, a „Lugas a potsdami parkban” című pedig meglepő mélységével és szép távlatával keltett hatást.

Tóth Ignác szép tónusú nagyításai közül különösen értékes alkotás a „Naplemente a Balatonon”, melynek ege és csillámló víztükre, de főleg az egész képben elömlő hangulat a „Balaton” szépségéhez méltó. De kiválóan becses a „Havas táj” c. is, melyben a kitünő beállítás gyönyörű távlatán kívül a tónusok széles száláját is csudálkozással szemléltük.

A *Rózsa Félix* doktorral társszerzőségben kiállított sztereoszkop diapozitívjei (körülbelül 100 db) kellemes és változatos szórakozására szolgáltak a kiállítás látogatóinak, akik ekként a szebbnél-szebb felvételek kitünő térbeliségében is gyönyörködhetek. Különösen nagy hatást értek el a szerzők azokkal a diapozitívvekkkel, melyeket a kiállításról és annak egyes fülkéiről készítettek.

Nasser J. Lipót pusztán egy képet állított ki. Bár kissé keményen, de érdekesen laponosan világított női tanulmányfej ez, amelynek hajszálfinoman szakgatott technikája teljesen egy rézkarc benyomását keltette. Ez érdekes technikának

PATAK PARTJA
(A M. A. O. Sz. első házi kiállításából)
Novomeszky Imre, Fehértemplom

további alkalmazása e kép szerzőjének megbecsülendő specialitása lehetne és ezért nagy érdeklődéssel tekintünk e modorban következendő további működése elé.

Garai József teljesen „Az Amatőr” tanítványa és Révész Zoltán mesternek hatása alatt áll. Kiállított képeinek legtöbbjének tárgyát Gellért-hegyi és budavári utcarészletek adják meg, amelyek a „kezdőben” is fogékony és ambiciózus művészlélekre engednek következtetni. Dícséretes még, hogy e nagyítások éppenséggel *nem* kezdetlegesek.

Szödényi-Nagy Béláról is csak jót mond-

hatunk, mert igen jól indul. Van érzéke a témák kiválasztása és ízlése a beállítás körül.

Friedländer Imre ezúttal némi csalódást okozott kiállított képeivel, melyek sokkalta kevesebb tudásról számolnak be, mint amennyit „Az Amatőr”-ben eddig megjelent képei alapján nála feltételeztünk. Reméljük azonban, hogy ezúttal a véletlen is közbejárt és hogy sokkal jobb képei is vannak, mint amelyeket a kiállításra küldött. Rajta áll tehát csupán, hogy ez irányban bizonyosságot szolgáltatson.

Téglássy Endre (Vizsoly) szép és hangulatos nagyított tájképeket küldött, melyek közül a „Hernád” és „Vihar” előtt címűek sokkal nagyobb hatást érnek el, ha szerzőjük megfelelőbb technikában dolgozza fel jól megválasztott témáit. Gyenge azonban a „Havas táj” és nem teszi jobbá az ezüst (metallotyp) alap sem, melyre a pigment másolatot a szerző átvitte. Végül valamennyi képének hatását még a — bizony mi tőrés-tagadás — nem éppen ízléses keretezés is lerontotta, ami több más vidéki kiállítóval is megesett. Mert a keretezés, — ha nem is a fődolog egy képnél, — de nem is az utolsó.

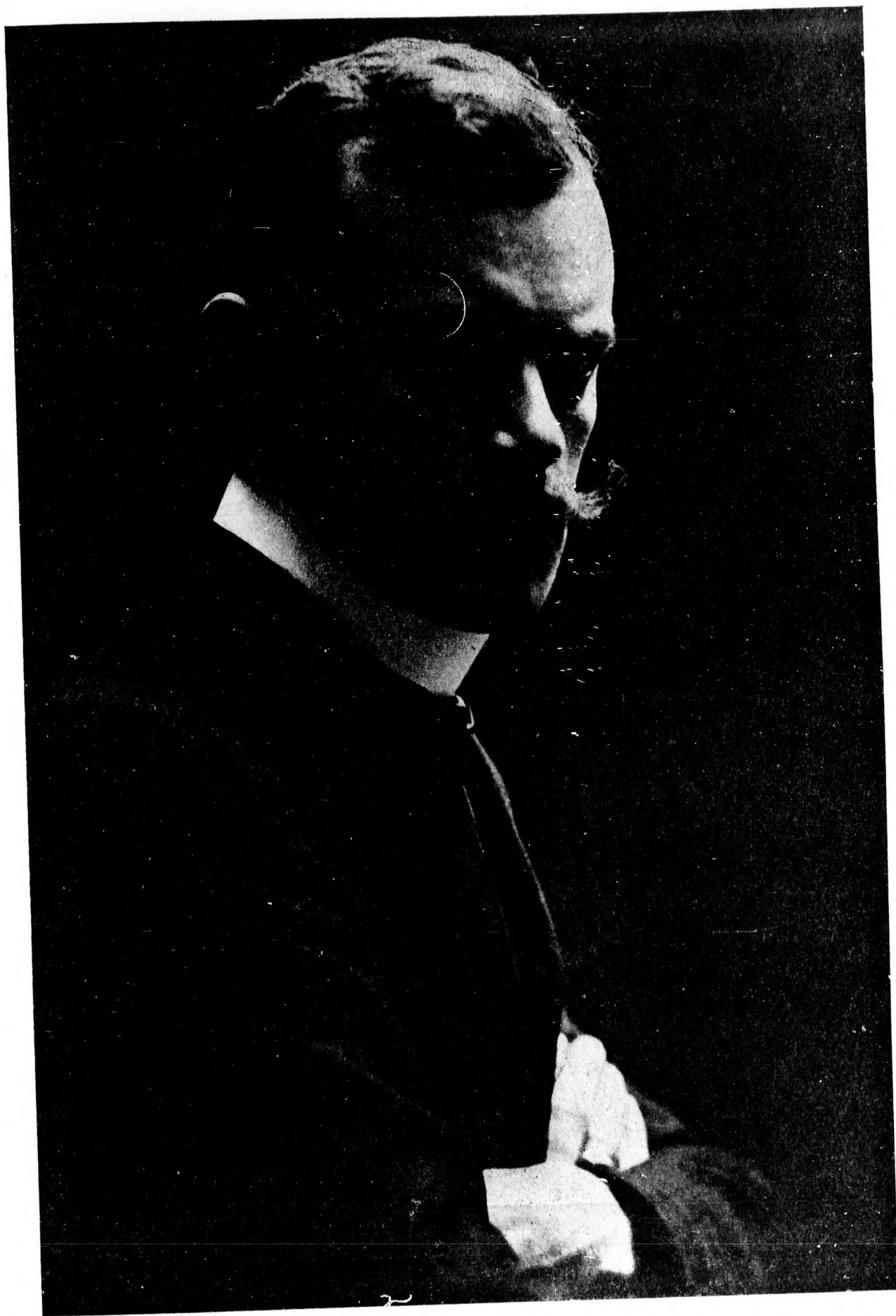
Blau Herman képei a törekvő kezdőt dicsérik. Utcarészletei jól megválasztottak és helyesen beállítottak. — Arcképtanulmánya érdekességét ugyancsak fokozza, hogy rejtély, vajjon fiut avagy leányt ábrázol-e, mire igazán csak a szerző adhatja mindazoknak — feltétlenül megbízható — felvilágosítást, akik e kép előtt e kérdés felett tanakodtak.

Piltzer György inkább kiváló jó amatőr-rajzoló, mintsem amatőr-fényképező. Az az igazán eredeti és ízléses, egyes összefűzött kartonlapokból álló fényképalbum, melyet ő tervezett és melynek minden egyes lapját stilizált keretek díszítik, sokkal jobb és minőségesebb, mint a fényképek, melyeket a szerző beléje ragasztott. Az az egyik kiállítási plakát pedig, melyet ez alkalomra rajzolt, ugyancsak igazolja véleményünknek azt a részét, hogy Piltzer igen jó amatőr-rajzoló. Reméljük már most, hogy legközelebb már jó fényképezőként is viszontlátjuk. A tehetsége megvan hozzá. (Folytatjuk.) Mario.

1906. május 15.

AZ AMATŐR

143

ÖNARCKÉP
(A M. A. O. Sz. első házi kiállításából)
Förstner Aladár, Budapest

□ CIGÁNYFIU (A M. A. O. Sz. első házi kiállításából) □
 □ Novomeszky Imre, Fehértemplom □

A fotografálásról.

SZELES BÉLA sorozatos felolvasása.

II. Bevezetés.

Azt hiszem nem végzek fölösleges munkát, ha a részletezés előtt dióhéjban összefoglalva végig futok a fényképezés menetén. A műveleteket két főcsoportra osztom:

1. azok, melyeknél a gépet is igénybe vesszük,
2. azok, melyek a géptől függetlenül végezhetők.

Gyakorlati szempontból ezt a megkülönböztetést tartom a leghelyesebbnek, mert valaki, ha csak egy félóra is, gépet tud magának szerezni, a 2. alá sorolható műveletekkel a rövid fél óra alatt készített felvételeken hetekig, hónapokig dolgozhat mindig más és más eljárással.

Ha egy szobát jól elsötétítünk és az ablakfedőbe egy kis lyukacsát fúrunk, érdekes jelenséget fogunk tapasztalni. A lyukon át egy fénykéve jut a szobába, mely az átellenes falon

egy nagy körterületet világít meg és minden erő kifejtés nélkül fejetetejére állítunk mindenkiket, ki az ablak előtt elmegy. Amilyen érdekes, olyan egyszerű ez a jelenség. Lássuk csak rajzban. Van egy szoba, valahol egy nyílás és előtte egy tárgy. Ha megrajzoljuk azt a részt, melynél a fény el van fődve, megkapjuk az illető tárgy silhouettjét, de — mint látjuk — megfordítva. Aszerint, hogy a tárgy közelebb, vagy távolabb van a nyílástól, kisebb vagy nagyobb képet ad. Ha már most ezt rögzíteni bírjuk, kapunk a tárgyról egy silhouettet, ha a fény- és árnyékrészletek is megkülönböztethetők, egy fotografiát, ha a különböző színek is, egy természetes képet.

Ez a fotografálás alapja. Mindenek előtt egy sötét szobára, helyesebben sötét kamarára van szükségünk és ez a gép. Azután egy olyan eszközre, melyen a kép rögzíthető, ez a lemez. A lemezen azonban nem kapjuk közvetlenül a képet, hanem kémiai eljárásokat kell igénybe vennünk, hogy látható legyen. De még ekkor se kapunk az eredetinek megfelelő képet, hanem átmásolással jutunk a végső stádiumhoz.

A kivétel a következő: a gépet kézbe vesszük, vagy állványra helyezzük és *kikeressük* a képet. Ha a kamara hátsó lapját egy érdekes homályos üveglappal cserélhetjük ki, akkor ezen ugyanolyan és ugyanazon nagyságú rajz mutatkozik, mint a minő a lemezen lesz. Sokszor azonban ezt nem tehetjük. Ilyenkor a gép külön keresővel van ellátva, mely szintén azt a képet mutatja, mint amely a lemezen lesz, de sokkal kisebbnek. Ráirányítjuk a gép mellső oldalát a felveendő személyre vagy tárgyra és addig javítunk a gép helyzetén, míg az illető látható lesz a kereső lapon. A mellső részen egy lencse, vagy lencserendszer van, mely mint fénygyűjtő szerepel. Ezután az állvány lábainak, vagy magának a gépnek elmozdításával a képet a lemez kellő helyére hozzuk, pl. személyfelvételnél mondjuk a közepére, utána pedig *beállítjuk* a kellő élességre. A beállításnál egy fekete kendővel borítjuk fejünket és a gép hátsó részét, hogy kizárjunk minden zavaró fényt. A homályos lap előre, vagy hátra

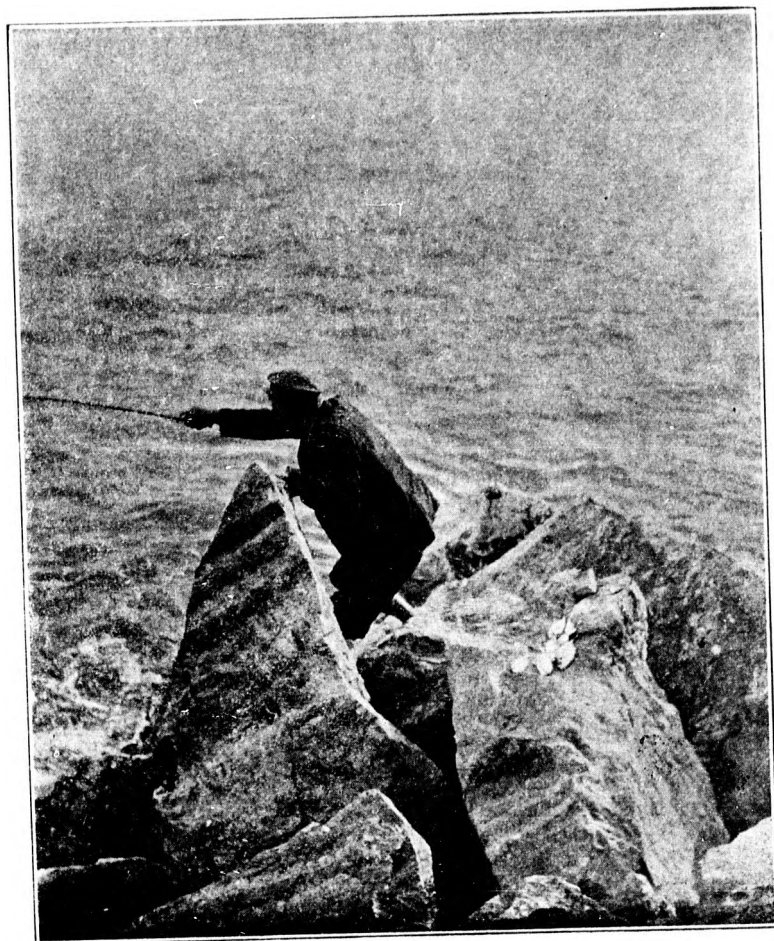
tolásával elérjük a kellő élességet is és ezzel megtettük a géppel végzendő műveletek első szakaszát, az ú. n. *beállítást*.

Beállítás után a gépnek többé nem szabad megmozdulnia. A lencse működő részét kisebbre vesszük egy ú. n. fényrekeszszel, diaphragmával, és elzárjuk, hogy fény ne mehessen többé már a gépbe. A képet most rögzíteni kell és erre szolgál a lemez. Pontosan a homályos lap helyébe kell a lemezt állítanom, hogy éles képet kapjak. Eltávolítjuk a homályos lapot, helyette egy fából vagy fémből készült fallal zárom a gépet. A zárásnak fénymentesen kell történnie. Ez a fal, az ú. n. *kazetta* azonban kettős lapból áll és e két lap között van az érzékeny lemez. Ha a mellső lapot felhúzó, úgy hogy fénye közben se mehessen be, a lemez készenvárja a bejutó fénysugarakat, az *exponálás* momentumát.

Exponálásnak, megvilágításnak nevezzük azt a műveletet, mikor a lemezre a tárgyról fényt engedünk bejutni. Látni fogjuk, hogy azt igen sok körülmény befolyásolja, épp azért hosszabb-rövidebb ideig tart; az ú. n. pillanat-(moment) felvételeknél csak a másodperc tört részeivel fejezhető ki, más esetekben — rendes személy- és tárgyfelvételekről szólva — szabadban 1—10 mp.-ig terjed. Általában annál kisebb, minél erősebb a megvilágítás. Ugyanez áll a lencsét szabályozó diaphragmáról is.

A megvilágítást végezhetjük sapkával, rugó megnyomásával vagy gummilabda segítségével. Fődolog, hogy ez idő alatt a gép a legcsekélyebb elmozdulást se tegye. Ha az exponálás megtörtént, a kazettafedőt ismét betoljuk, a kazettát kiemeljük, megjelöljük, nehogy második felvételt is csináljunk reá és gondoskodunk róla, hogy a lemezt kidolgozásáig fény ne érje.

Gépeknél, melyek külön keresővel vannak ellátva, az objektívnek egy pillanatig sem szabad nyitva lennie, mert a lemezeket előzetesen betettük már, — vagyis mint mondani szokás — : a gépet megtöltöttük. A töltés sötét szobában, *esetleg* vörös világításnál történik. Esetleg!! nem mindig, nevezetesen a színérzékeny lemezeknél lehetőleg el kell kerülni.

CASTELNUOVOI HALÁSZ.
(a M. A. O. SZ. első házi kiállításából)
Komoróczy Andor, Fiume

A géppel végzendő műveletek első szakasza a beállítás, második a most elmondott megvilágítás, exponálás. A továbbiakban gépet már nem használunk; segítségül nem a fizikát, hanem a kémiát hívjuk és az érdekelt személyre vagy tárgyra nincs többé szükségünk. Ezek az ellentétek egy csapásra merülnek fel és egyszerre váltják föl az eddigieket, ezért tekintem én jogosnak azt a beosztásomat, melyben a fotografiai műveleteket két főcsoportra osztom: 1. műveletek a géppel, 2. a gép nélkül. Az elsőt elvégeztük.

A) Műveletek a géppel.

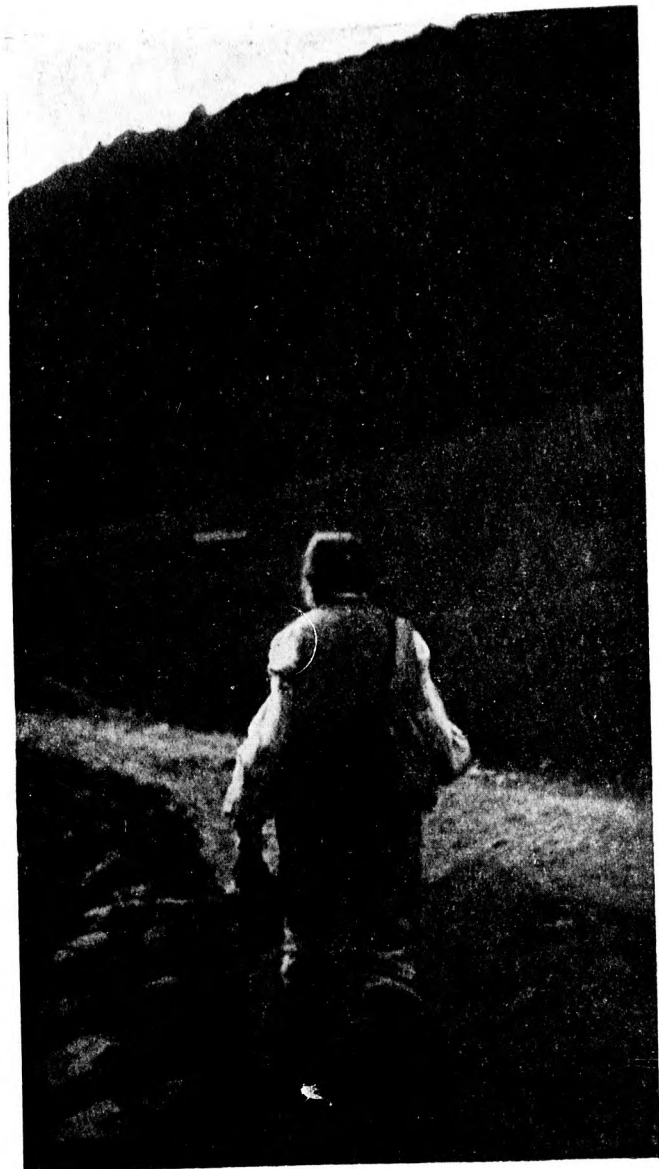
1. Beállítás.

- a) kikeresés,
- b) beállítás a kellő helyre,
- c) beállítás a kellő élességre,
- d) diaphragma és exponálási idő beállítása.

2. Felvétel:

- a) lemezelhelyezés a kazettában,
- b) betevés a gépbe,
- c) exponálás,
- d) a kazetta, illetve a lemez elhelyezése.

(Folytatjuk.)

HAZAFELÉ
 (A M. A. O. Sz. első házi kiállításából)
 Jesch Aladár, Budapest

A spitzertypia.

A modern nyomdai technikában a fényképezésnek, mint reprodukáló eszköznek kiváló szerep jutott. Tudvalevőleg ábrázolatokat, nevezetesen a tónusos, valórös eredeti képeket akként sokszorosítják, hogy azokat nagyon finom hálózatos-rácsos lemezen, u. n. raszteren keresztül előbb nedves lemezre lefényképezik. Azután pigment-eljárással másolják és fémlapra átvive a pozitívet, savakkal marják ki a képet rajta. Ez az ugynevezett „autotypia”. Most azonban a Levy által gyártott hálózatos rácsok, melyek az autotypia-eljárást oly magas nivóra emelték, úgy látszik, a végükhöz közelednek.

Már a 70-es években is készültek oly cink- illetve réz-klisék, melyeken nem volt hálózat-

szerű rács, csupán többé-kevésbé észlelhető szemcsészet, amely a világos részeken többnyire szakadozott, tehát foltos volt. Azóta szüntelenül azon fáradoztak, hogy valamely eljárással a költséges, de mindenkifelett sok időt rabló hálózatos-rácsos lemezektől függetlenítsék az autotypiát. Az elmúlt év meghozta ezt is és rövidesen, nagy átalakulással, kiszorítja az új spitzertypia az autotyp-kliséket, a nyomdaipar óriási előnyére. A klisék sokkal gyorsabban, egyszerűbb eljárással, tehát valószínűleg olcsóbban lesznek előállíthatók és ami nem megvetendő, sokkal tökéletesebben visszaadják a fénykép finomságait.

A feltaláló, *Spitzer*, müncheni festőművész neve után keresztelték el az új eljárást. Lényege, hogy bármely meglévő fénykép-negatívról lehet fémre másolni, mely másolat könnyen és egészen egyszerű eljárással azonnal maratható.

A tiszta fémlapot chróm enyvréteggel vonják be, anélkül azonban, hogy bárminemű szemcséket képző anyagot adnának hozzá. A szokásos módon jó negatív-lemezről másolva, a kimásolt fémlemez savakban maratva, kész kliséket ad. Ha diapozitívról másolunk, mély, illetőleg gravúr-lemezt nyerünk.

Csaknem hihetetlenül hangzik, hogy nem kell immár először is a képet, vagy annak tárgyát órahosszat a hálózatos rácson át újra fényképezni, hanem akármely lemezünkről másolhatunk fémklisékre alkalmas réteget. És nem kell azt előhívni sem, — az új eljárás tulajdonképpen újítása — hanem a kimásolt nyomat azonnal a marófürdőbe jön, ahol a savoldat abban a mértékben, amint tovább vagy kevésbé megvilágított a másolat, a fémrétegit hatol keresztül sőt azon túl is, reliefet alkotva, mely azonnal nyomható klisé ad.

Már most ha az eljárás alapelemét tekintjük, azt találjuk, hogy rendkívüli egyszerűségében van éppen tökéletessége is. Eddig ugyanis minden nyomdászati klisé készítésénél közbevetett elemekre volt szükség, hogy az enyvréteg apró levezető csatornákat alkothasson a savak részére. Az autotypiánál tehát a hálózat, vagy

Simkó József,
Fiume

VITORLÁS A TENGEREN

(A M. A. O. Sz.
első házi kiállításából)

a heliogravúrnél aszfaltpor, ami által a kép fehér és fekete pontokra bomlott, ami nagyítóüveggel, de sokszor szabad szemmel is eléggé észrevehető. A spitzertypinál a levezető csatornák önként és oly sűrűen természetesen képződnek, hogy a fehér és fekete pontok a kép felületén majdnem egymásba folyva alig észlelhetők, a kép tehát finom és árnyalataiban

tökéletes. Ez pedig kiszámíthatatlan előnye különösen a finomabb rajzoknak. Az arc árnyalatainak finomságát nem fogja tehát zavarni a rács hálózata és tökéletesebb lesz a mikroszkop-nagyítások képe is.

És hogy mit nyer a háromszín eljárás, ha az autotypia hálózata eltűnik? — annak leginkább a kiváló *Miethe* tanár a megmondhatója.

HYZALTI
 (A M. A. O. Sz. Társulat Képe) J. J.
 Jesh. Művész, Budapest

A spitzertypia.

A modern nyomda technikában a fényképezésnek, mint reprodukáló eszköznek kiváló szerep jutott. Tudvalegőleg ábrázolatokat, nevezetesen a tónusos, valódi eredeti képeket akként sokszorosítják, hogy azokat nagyon finom hálózatos-rácsos lemezen, azaz raszteren keresztül előbb nedves lemezeire lefényképezik. Azután pigment-eljárással másolják és fém lapra átvive a pozitívet, savakkal marják ki a képet rajta. Ez az ugynevezett „autotypia”. Most azonban a Levy által gyártott hálózatos rácsok, melyek az autotypia-eljárást oly magas mértékre emelték, úgy látszik, a végül-höz közelednek.

Már a 70-es években is készültek oly cink- illetve réz-klisék, amelyekben nem volt hálózat-

szerű rács, csupán többé-kevésbé észlelhető szemcsézet, amely a világos részekben többnyire szakadozott, tehát foltos volt. Azóta szüntelenül azon fáradoztak, hogy valamely eljárással a költséges, de mindenkéfelett sok időt rabló hálózatoktól függetlenítsék az autotypiát. Az elmúlt év meghozta ezt is és rövidesen, nagy átalakulással, kiszorítja az új spitzertypia az autotyp-kliséket, a nyomdaipar óriási előnyére. A klisék sokkal gyorsabban, egyszerűbb eljárással, tehát valószínűleg olcsóbban lesznek előállíthatók és ami nem megvetendő, sokkal tökéletesebben visszaadják a fénykép finomságait.

A feltaláló, *Spitzer*, müncheni festőművész neve után keresztelték el az új eljárást. Lényege, hogy bármely meglévő fénykép-negatívról lehet fémre másolni, mely másolat könnyen és egészen egyszerű eljárással azonnal maratható.

A tiszta fémlapot chróm enyvréteggel vonják be, anélkül azonban, hogy bármilyen szemcséket képző anyagot adnának hozzá. A szokásos módon jó negatív-lemezről másolva, a kimásolt fémlemez savakban maratva, kész kliséket ad. Ha diapozitívról másolunk, mely, illetőleg gravúr-lemezt nyerünk.

Csaknem hihetetlenül hangzik, hogy nem kell immár először is a képet, vagy annak tárgyát órahosszat a hálózatos rácson át újra fényképezni, hanem akármely lemezünkről másolhatunk fémklisékre alkalmas réteget. És nem kell azt előhívni sem, — az új eljárás tulajdonképpen újítása — hanem a kimásolt nyomat azonnal a marófürdőbe jön, ahol a savoldat abban a mértékben, amint tovább vagy kevésbé megvilágított a másolat, a fémrétegit hatol keresztül sőt azon túl is, reliefet alkotva, mely azonnal nyomható klisé ad.

Már most ha az eljárás alapelemét tekintjük, azt találjuk, hogy rendkívüli egyszerűségében van éppen tökéletessége is. Eddig ugyanis minden nyomdászati klisé készítésénél közbevetett elemekre volt szükség, hogy az enyvréteg apró levezető csatornákat alkothasson a savak részére. Az autotypiánál tehát a hálózat, vagy

Simkő József,
Fiume

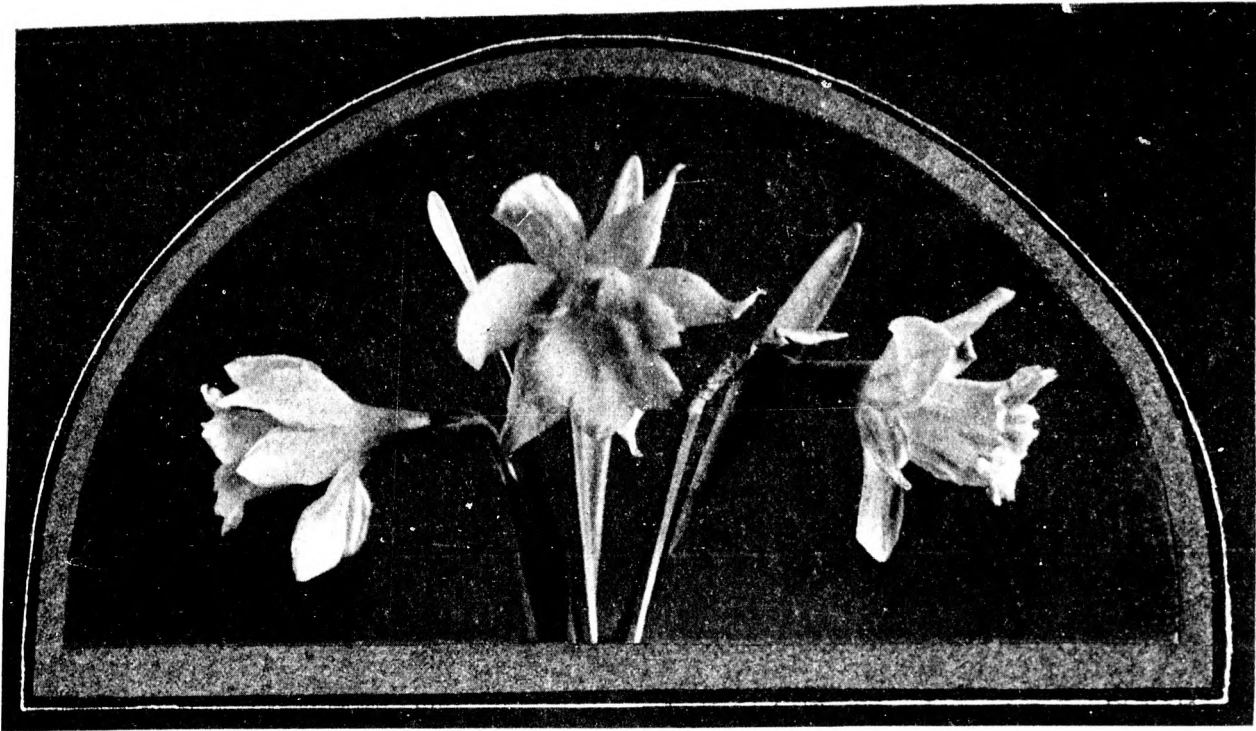
VITORLÁS A TENGEREN

(A M. A. O. Sz.
első házi kiállításából)

a heliogravúrnél aszfaltpor, ami által a kép fehér és fekete pontokra bomlott, ami nagyító-üveggel, de sokszor szabad szemmel is eléggé észrevehető. A spitzertypánál a levezető csatornák önként és oly sűrűen természetesen képződnek, hogy a fehér és fekete pontok a kép felületén majdnem egymásba folyva alig észlelhetők, a kép tehát finom és árnyalataiban

tökéletes. Ez pedig kiszámíthatatlan előnye különösen a finomabb rajzoknak. Az árnyalatainak finomságát nem iogja tehát zavarni a rács hálózata és tökéletesebb lesz a mikroszkop-nagyítások képe is.

És hogy mit nyer a háromszín eljárás, ha az autotypia hálózata eltűnik? — annak leginkább a kiváló *Miethe* tanár a megmondhatója.

NARCISZOK

D. Dunlop

A »Bichromin« eljárás.

Tudvalevő, hogy a gumminyomás úgyszólván az egyedüli művészi hatású másolási eljárás, melynek segélyével képeinket nemcsak bármilyen színben tudjuk másolni, de képesek vagyunk — a többszöri másolás útján — a másolatba a színek egész sorozatát is behozni.

Ezen eljárásnak hátránya azonban, hogy a késmásolópapír nem tartós, hanem azt lehetőleg még 24 órán belül fel kell használni; továbbá, hogy a másolásnál a kifejlődő kép nem lévén látható, annak időtartamát, különösen kezdetben, nehéz helyesen meghatározni, aminek következménye, hogy a másolat nem lesz tökéletes.

E hátrányokat teljesen megszünteti a »Bichromin« fényérzékenyítő folyadék használata, mert amellett, hogy a Bichrominnal készített gumminyomópapír körülbelül 4 hétig teljesen használható jó minőségben eltartható; a másolást kevés gyakorlat után már abszolút biztosan tudjuk végezni. Ugyanis a fényérzékeny

réteg felületén eléggé jól látható kép fejlődik ki, amely kép, ha már minden részleteiben eléggé kivethető, biztos foka a helyes kimásolásnak. Ha már most az első másolási időt másolóórával megfigyeljük, a többi nyomásnál az újlag való rámásoláshoz meg van a kiinduló helyes mértékünk.

A »Bichromin«-nal készített gumminyomópapíron lágyabb negativekről már *egyszeri másolással* is lehet harmonikus és olyan finom szemcsézetű képet előállítani, mely megközelelti az ezüstképek finomságát.

Különös előnye a »Bichromin«-nak az, hogy vele az eljárás biztos, kényelmes és helyes kezelés mellett a rossz eredmény majdnem kizártnak tekinthető.

A Bichromin-eljárás a legolcsóbb másolási eljárás, mert egy üveg Bichromin (200 kem., ára 2 korona) 90–100 db. 18×24 cm. nagyságú másolat készítéséhez elegendő. Jól elzárt üvegben, a világosságtól elzárt helyen tartva, határtalanul tartós.

Rövid használati utasítását az eljárások rovatában találja az olvasó.

S. H.

JUNIUSI RÓZSÁK

B. Eldred

IRODALOM

Rovatvezető: TÖMÖRKÉNY SÁNDOR

A fényképezésnek szakirodalma a külföldön a legszebb virágzásnak indult. Mint a szakirodalom minden ágában, úgy a fényképezésben is a németek termelnek legtöbbet és minőségileg is kiváló. Természetesen, mint minden termelési ágban, itt is akad többkevesebb selejtezni való. Éppen ezért örömmel vállalkoztam e rovatnak, — melyet „Az Amatőr” már egy ízben megindított, — további vezetésére. És annál is inkább, mert őszinte és sok évi tapasztalataim alapján leszűrődött véleményem, hogy az amatőrnek a szakirodalomra még sokkal nagyobb szüksége van, mint a hivatásos fényképezőnek, aki elvégre évek hosszú során át folytonosan űzött iparát gyakorolja és így a nagy gyakorlat és állandó sablonra támaszkodhatik. Erős meggyőződésem tehát, hogy igazi, jó és művész-amatőr csak az lehet, aki nemcsak sokat pepecsel, hanem sokat olvas és lát is. Erre pedig alkalmat és módot a mi, immár gyökeret vert *Az Amatőr*-ünkön kívül a csekély hazai és igen gazdag külföldi szak-

irodalom, szak- és művészeti könyvek és folyóiratok nyújtanak. Ezekből kiválasztani a javát, ismertetni a foto-könyvpiac „ujdonságait” és amatőrtársaimnak szakkönyvtárunk kiegészítésében segédkezni, lesz ezentúl az én feladatom a *mi lapunk*-nak hasábjain. Sok lévén az összegyűlt anyag, az alábbi felsorolás után, legott hozzá is látok munkámhoz.

Beérkeztek ismertetés végett:

Ludwig Dávid: *»Ratgeber für Anfänger im Photographieren«*; Jubileumsausgabe 1906. (33–35. kiadás, 97–105 ezer.) Wilhelm Knapp kiadása. (Halle a/S.)

»Die photographische Kunst im Jahre 1905.« F. Mathies-Masuren szerkesztésében, Wilhelm Knapp kiadásában.

»Die bildmässige Photographie« Második füzet. Arcképek. F. Mathies-Masuren szerkesztésében, Wilh. Knapp kiadásában.

E. König: *»Die Farbenphotographie«* (második kiadás, Berlin 1906.) Gustav Schmidt kiadásában.

Grashoff-Loescher: *»Die Retusche von Photographien«* (10-ik javított kiadás, Berlin 1906.) Gustav Schmidt kiadása.

DUNAI HANGULAT
Sebestyén Hugó, Budapest

Hermann Cl. Kosel: „Die Technik des Kombinations-Gummidruckes und des Dreifarben-Gummidruckes.“ Wien 1906, R. Lechner (Wilh. Müller) kiadása.

„Deutscher Photographen-Kalender.“ (Taschenbuch und Almanach für 1906.) II. rész. K. Schwier szerkesztésében és a Deutsche Photographen-Zeitung kiadásában.

„Bericht über die 34. Wanderversammlung des Deutschen Photographen-Vereins in Darmstadt 1905.“

E sok kiváló és érdekes műből — a lap egyéb bő tartalmára való tekintettel ezúttal csupán egyet öhajtok ismertetni. És ez a „Die photographische Kunst im Jahre 1905“.

Kevés oly szép, művészi és úgy tartalmilag, mint nyomdai kivitelben oly előkelő színvonalú fényképezési mű jelent meg eddig, mint a milyen ez az 1905. évi 4-ik kötete Mathias Masuren-nak, aki szerkesztette és Wilh. Knapp-nak, aki e díszmunka kiadója.

Ez utolsó kötetnek is az volt a legfőbb célja — mondhatnánk szerkesztője az előszóban — ami olvasóját leginkább érdekelteti: az elmúlt év legjelesebb fotóműveinek kitünő reprodukcióiban való visszajáratás. A szöveg pedig ehhez a — világ legkiválóbb művészi műveinek — gyűjteményéhez hasonló esztétikus munka színvonalon áll. Oly cikkek, mint az ilyen német Fuchs müncheni esztétikusnak „A fényképezés és a zene kulturája“, avagy a berlini Dr. H. Gestampfen „A fényképezés szükségesség-feladatai“ — az előszó a természet fejlődésével, vagy „A zenei képről“ szóló Otto Ewel tollából, különösen pedig Dr. Fritz Knapp-nak (Berlin) „A szimbólumok és a fénykép határai“ című cikke mélységei — tanulságosok. De a többi cikk is, melyek a kultúra fényképezés-művészetének mai állásáról nyújtanak nemcsak híj, de értelmezésükkel

és boncolgató bírálatukkal egyúttal tanulságosan élvezetes képet, minden intelligens amatőr feltétlen érdeklődésére számíthatnak.

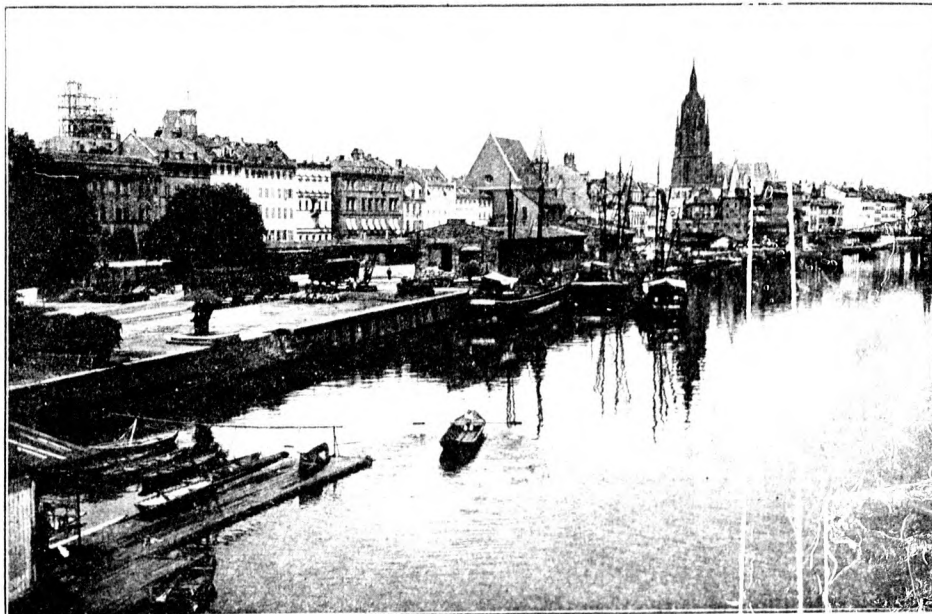
Illusztrációi ragyogó szépségükkel gyönyörködtetnek. És azt hiszem, nem túlzok, ha azt állítom, hogy oly munka került ezúttal kezünkbe, mely a művészi ihlet, nagy tudás és a technikai kivitel tökéletességének egész kincsesházát egyesíti magában. A nagyszabású díszművet ugyanis vagy 17–18 gyönyörűbbnél is gyönyörűbb műmelléklet díszíti; többek között a foto-gravűr, heliogravűr háromszínyomással készültek is. Szerzőik a világ legnagyobb fotomesterei. Így G. A. Barton asszony (Birmingham), Rob. Demachy (Paris), R. Dührkoop (Hamburg), Otto Ehrhardt (Coswig), Gertrud Käsebier (New-York), Fred. Evans (London), Heinrich Kühn (Innsbruck), Ferd. Leys (Brüssel), Dr. Micheltanár (Berlin), C. Puyo (Paris), Cl. White (Ohio), Paul Pichier (Wien). A szövegek pedig ezeken kívül egytől-egyig elismert nagy művészek legjobb alkotásai, melyeknek mindegyikéből igen sokat tanulhat a mi szép, fejlődésnek induló amatőr-gárdánk. Mert aki e kötetet csak átlapozza, esetleg futólag átolvassa, már ebből is nagy élvezetet merített, de aki megszerezve azt, állandóan tanulmányozza, oly kincs birtokába jut, melynek kellő értékesítése nemcsak állandó lelki gyönyörűséget és szellemi táplálékot nyújt, de amely a saját művekben is a tárgy biztosabb megválasztásában, az ízlés nemesbülésében és a biztosabb technikában csakhamar jótékony hatását érezteti majd. Művészibb célokat követő amatőrök tehát jóformán nem nélkülözhetik e tanulmányt, amely minden amatőr-fényképező, sőt műbarát könyvtárának díszére válik. Ára füzve 8, kötve pedig 9 márka. Megrendelhető „Az Amatőr“ kiadóhivatalában.

Fornwald Jozsef,
Maramarossziget

AZ ELSŐ LÉPÉS
(A M. A. O. S. Z. első házi kiállításából)

A MAINA PARTJÁN

A „Sonne” posztnak
fenttartásávalDr. R. Krüger jun.
Frankfurt a. M.

Platineljárás kombinált másolással.

Érdekes eljárást közöl a „Revue Suisse” egyik legutóbbi számában, amelynek követésénél a platinapapírt magunknak kell preparálni. Mindenek előtt négy, sötétben eltartható oldatot készítünk, a következő összeállítással:

- a) 50 kcm. párolt víz,
50 gr. ammoniumferrioxalat,
15 kcm. oxálsav-oldat.
- b) 12 kcm. párolt víz,
2 gr. káliumplatinchlorür.
- c) 90 kcm. víz,
3 gr. sárga higanyoxid,
20 gr. citromsav.
- d) 100 kcm. víz,
10 gr. chlórsvavas kálium.

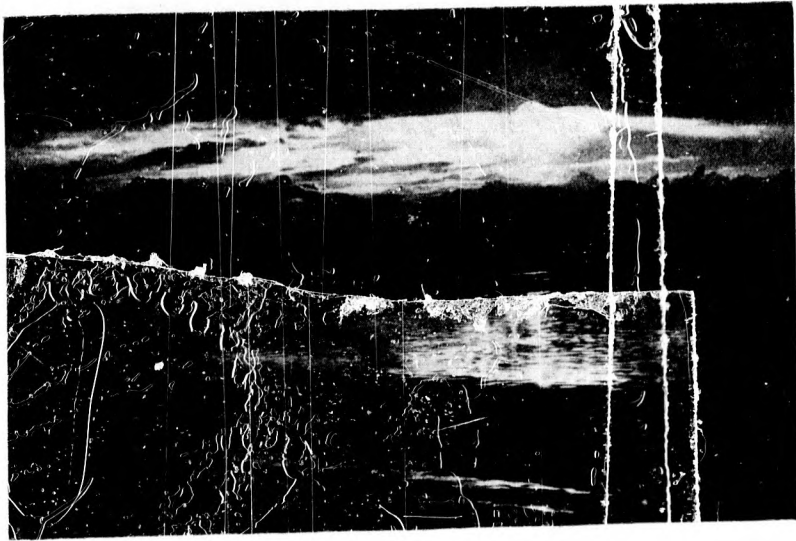
A *c*) oldat a teljes föloldódásig hevítendő. Erőteljes, brillans negativokhoz a következő arányban vegyítendő az oldatok: *a*) 8 kcm., *b*) 8 kcm., *c*) 4 kcm., párolt víz 4 kcm. Ha lágyabb képeket akarunk készíteni, akkor a platinoldatból (*b*) kevesebbet vegyünk. A káliumchlorát (*d*) oldat lágyabb és gyenge negativokhoz alkalmas, mert az ellentéteket kiemeli. Az oldatból a negatív jellege szerint 2-4 kcm.-t vegyünk. Az érzékenyítendő papírt 3%-os főzött keményítő-oldattal elő kell preparálni. Ez a művelet eset vagy szivacs segélyével történik és azért szükséges, hogy a kép a papír szövetébe be ne süppedjen és így a kép erőteljesebb legyen. A megszáradt papírt eset segélyével átkenjük az érzékenyítő oldattal, gyorsan megszáritjuk, még egyszer átkenjük és ismét gyorsan megszáritjuk.

A másolást megelőzőleg az érzékeny papírnak egy

kis nedvességet kell fölszívnia, amely célból egy sötét szekrénybe tesszük, amelyben vízzel átitatott szűrőpapír van. A papír az elpárolgó vizet beszívja. A nedvesség emél az eljárásnál olyan fontos szerepet játszik, hogy a másolókeretbe is kell tennünk egy néhány réteg nedves szűrőpapírt a fényérzékenyített papír fölé. Ha a másolásnál a kívánt erőt elértük, a nyomatot 1:100 arányú hígított sósav-oldatban 3-4-szeri mosással tisztálthatjuk, míg a fehérségek egész tiszták lettek. Utána egy félóra hosszat tartó mosás.

Ily módon szép, sepiá színű képet kapunk! Ha hidegebb vagy tisztább fekete tónusú képet akarunk, akkor a higany-szűrő-oldatból (*c*) kevesebbet vegyünk, vagy hagyjuk egészen el. Ha aquarell céljára szolgáló gyenge képet akarunk, akkor a papírt csupán egyszer preparáljuk. A kétszeri preparálás nagy erőt ad. Ha a kombinált gumminyomás mintájára különféle avagy ugyanazon tónusokban többször egymás fölé másolunk, nagyon szép hatást érhetünk el. E célból mindenekelőtt fekete tónushoz és erős ellentétekhez hangoljuk a preparátíót a megadott utasítás szerint. A képet másoljuk és teljesen elkészítjük, azután még egyszer átpreparáljuk a lágy, barna tónushoz szolgáló oldattal. A másodszeri másolásnál mindenesetre ügyelnünk kell arra, hogy dupla nyomat ne keletkezzen, az ily módon készült kép fekete árnyékokkal bír, ami nagyon kellemes hatású, különösen areképekénél.

A másodszeri érzékenyítésnél a kép bizonyos részeit például tájképeknél a levegői preparátíóval hagyhatjuk, amennyiben az esettel eszközölt fölkenést egy másik szelvényes esettel egyenlítjük, ügyelve arra, hogy éles körvonalak ne keletkezzenek. F. I.

DUNAI HANGULAT
Sebestyén Hugó, Budapest

Hermann Cl. Kosel: „Die Technik des Kombinations-Gummidruckes und des Dreifarben-Gummidruckes.“ Wien 1906. R. Lechner (Wilh. Müller) kiadása.

„Deutscher Photographen-Kalender.“ (Taschenbuch und Almanach für 1906.) II. rész. K. Schwier szerkesztésében és a Deutsche Photographen-Zeitung kiadásában.

„Bericht über die 34. Wanderversammlung des Deutschen Photographen-Vereins in Darmstadt 1905.“

E sok kiváló és érdekes műből — a lap egyéb bő tartalmára való tekintettel ezúttal csupán egyet óhajtok ismertetni. És ez a „Die photographische Kunst im Jahre 1905“.

Kevés oly szép, művészi és úgy tartalmilag, mint nyomdai kivitelben oly előkelő színvonalú fényképezési mű jelent meg eddig, mint a milyen ez az 1905. évi 4-ik kötete Mathies Masuren-nak, aki szerkesztette és Wilh. Knapp-nak, aki e dízmunka kiadója.

Ez utolsó kötetnek is az volt a legfőbb célja — mondja szerkesztője az előszóban — ami olvasóját leginkább érdekelheti: az elmúlt év legjelesebb foto-műveinek kitűnő reprodukciókban való visszaadása. A szövege pedig ehhez a — világ legkiválóbb mesterei műveinek — gyűjteményéhez simuló és ugyancsak magas színvonalon áll. Oly cikkek, mint amilyen Georg Fuchs müncheni esztétikusnak „A fényképezés és a szem kultúrája“, avagy a berlini Dr. Fr. Castanjen „A fényképezés szükséges feladatai összehasonlítva a festészet fejlődésével“, vagy „A méretek“-ről szóló Otto Ewel tollából, különösen pedig Dr. Fritz Knapp-nak (Berlin) „A symbolismus és a fénykép határai“ című cikke mélységes tanulmányok. De a többi cikk is, melyek a külföld fényképezés-művészetének mai állásáról nyújtanak nemcsak híj, de értelmezésükkel

és boncolgató bírálatukkal egyúttal tanulságosan élvezetes képet, minden intelligens amatőr feltétlen érdeklődésére számíthatnak.

Illusztrációi ragyogó szépségükkel gyönyörködtetnek. És azt hiszem, nem túlzok, ha azt állítom, hogy oly munka került ezúttal kezünkbe, mely a művészi ihlet, nagy tudás és a technikai kivitel tökéletességének egész kincsesházát egyesíti magában. A nagyszabású dízművet ugyanis vagy 17—18 gyönyörűbbnél is gyönyörűbb műmelléklet díszíti; többek között a foto-gravúr, heliogravúr háromszínyomással készültek is. Szerzőik a világ legnagyobb fotomesterei. Így G. A. Barton asszony (Birmingham), Rob. Demachy (Paris), R. Dührkoop (Hamburg), Otto Ehrhardt (Coswig), Gertrud Käsebier (New-York), Fred. Evans (London), Heinrich Kühn (Innsbruck), Ferd. Leys (Brüssel), Dr. Miethe tanár (Berlin), C. Puyo (Paris), Cl. White (Ohio), Paul Pichier (Wien). A szöveggel pedig ezeken kívül egytől-egyig elismert nagy művészek legjobb alkotásai, melyeknek mindegyikéből igen sokat tanulhat a mi szép, fejlődésnek induló amatőr-gárdánk. Mert aki e kötetet csak átlapozza, esetleg futólag átolvassa, már ebből is nagy élvezetet merített, de aki megszerezve azt, állandóan tanulmányozza, oly kincs birtokába jut, melynek kellő értékesítése nemcsak állandó lelki gyönyörűséget és szellemi táplálékot nyújt, de amely a saját művekben is a tárgy biztosabb megválasztásában, az ízlés nemesbülésében és a biztosabb technikában csakhamar jótékony hatását érezteti majd. Művészibb célokat követő amatőrök tehát jóformán nem nélkülözhetik e tanulmányt, amely minden amatőr-fényképező, sőt műbarát könyvtárának díszére válik. Ára fűzve 8, kötve pedig 9 márka. Megrendelhető „Az Amatőr“ kiadóhivatalában.

Fornwald József.
Máramarossziget

AZ ELSŐ LÉPÉS
(A M. A. O. Sz.
első házi kiállításából)

A MAJNA PARTJÁN

A „Seine“ jogának
fentartásával

Dr. R. Krügener jun.
Frankfurt a. M.

Platineljárás kombinált másolással.

Érdekes eljárást közöl a „Revue Suisse“ egyik legutóbbi számában, amelynek követésénél a platinpapírt magunknak kell preparálni. Mindenek előtt négy, sötétben eltartható oldatot készítünk, a következő összeállítással:

- a) 50 kcm. párolt víz,
50 gr. ammoniumferrioxalat,
15 kcm. oxálsav-oldat.
- b) 12 kcm. párolt víz,
2 gr. káliumplatinchlorür.
- c) 90 kcm. víz,
3 gr. sárga higanyoxid,
20 gr. citromsav.
- d) 100 kcm. víz,
10 gr. chlórsavas kálium.

A c) oldat a teljes föloldódásig hevítendő. Erőteljes, brillans negatívokhoz a következő arányban vegyítendő az oldatok: a) 8 kcm., b) 8 kcm., c) 4 kcm., párolt víz 4 kcm. Ha lágyabb képeket akarunk készíteni, akkor a platinoldatból (b) kevesebbet vegyünk. A káliumchlorat (d) oldat lágyabb és gyenge negatívokhoz alkalmas, mert az ellentéteket kiemeli. Az oldatból a negatív jellege szerint 2—4 kcm.-t vegyünk. Az érzékenyítendő papírt 3%-os főzött keményítő-oldattal elő kell preparálni. Ez a művelet ecset vagy szivacs segélyével történik és azért szükséges, hogy a kép a papír szövedékébe be ne süppedjen és így a kép erőteljesebb legyen. A megszáradt papírt ecset segélyével átkenjük az érzékenyítő oldattal, gyorsan megszáritjuk, még egyszer átkenjük és ismét gyorsan megszáritjuk.

A másolást megelőzőleg az érzékeny papírnak egy

kis nedvességet kell fölszívnia, amely célból egy sötét szekrénybe tesszük, amelyben vízzel átitatott szűrőpapír van. A papír az elpárolgó vízgőzt beszívja. A nedvesség ennél az eljárásnál olyan fontos szerepet játszik, hogy a másolókeretbe is kell tennünk egy néhány réteg nedves szűrőpapírt a fényérzékenyített papír fölé. Ha a másolásnál a kívánt erőt elértük, a nyomatot 1:100 arányú, hígított sósav-oldatban 3—4-szeri mosással fixálhatjuk, míg a fehérségek egész tiszták lettek. Utána egy félóra hosszat tartó mosás.

Ily módon szép, sepia színű képet kapunk. Ha hidegebb vagy tiszta fekete tónusu képet akarunk, akkor a higancitrát-oldatból (c) kevesebbet vegyünk, vagy hagyjuk egészen el. Ha aquarell céljára szolgáló gyenge képet akarunk, akkor a papírt csupán egyszer preparáljuk. A kétszeri preparálás nagy erőt ad. Ha a kombinált gumminyomás mintájára különféle avagy ugyanazon tónusokban többször egymás fölé másolunk, nagyon szép hatást érhetünk el. E célból mindenekelőtt fekete tónushoz és erős ellentétekhez hangoljuk a preparációt a megadott utasítás szerint. A képet másoljuk és teljesen elkészítjük, azután még egyszer átpreparáljuk a lágy, barna tónushoz szolgáló oldattal. A másodszori másolásnál mindenesetre ügyelnünk kell arra, hogy dupla nyomat ne keletkezzen, az ily módon készült kép fekete árnyékokkal bír, ami nagyon kellemes hatású, különösen arcképeknél.

A másodszori érzékenyítésnél a kép bizonyos részeit például tájképeknél a levegőt preparátlanul hagyhatjuk, amennyiben az ecsettel eszközölt fölkenést egy másik széles ecsettel egyenlítettük, ügyelve arra, hogy éles körvonalak ne keletkezzenek. F. I.

Az Amatőr laboratóriuma.

Ugy a hazai mint a külföldi szakcégek méltányolva lapunk eddigi működésének sikereit és mindenkoron pártatlanul önálló szakvéleményét, mindtöbben küldik be lapunk szerkesztőségéhez régebbi és legújabb gyártmányait avégből, hogy azokat *tudományos és gyakorlati kísérleteinknek* tárgyává téve, kísérleteink eredményéről lapunkban olvasóinknak beszámoljunk és szakvéleményünket velük is — a gyárosokkal is — közöljük. A folyton nagyobbodó kísérleti anyag feldolgozása céljából tehát lapunk szerkesztőségének helyiségeiben *kísérleti laboratóriumot rendeztünk be*, melyben minden bel- és külföldi cég beküldötte gyártmányt *főleg gyakorlati használhatósága* tekintetében alapos vizsgálatnak vetünk alá. A kísérletezést lapunk szerkesztőjén kívül kiváló munkatársaink eszközlik és vizsgálataik beható megbeszélése alapján leszűrődött szakvéleményt lapunk e rovatában adjuk ezentúl olvasóinknak.

Beérkezett gyártmányok:

Rigler József Ede papírneműgyár r. t. fotoipari osztálya, Budapest. Adria-, pillanat-, diachrom-, színérzékeny-, ultrarapid- és diapozitiv-lemezek.

Trapp & Münch G. m. b. H., Friedberg bei Frankfurt a. M. fénytelen albuminpapírjai művészi nyomatok részére.

A. Lumière & ses Fils Lyon (France) „Stenodose-Lumière” elnevezésű töltényszerű új vegyiszerei.

Neue Photographische Gesellschaft A. G. Steglitz-Berlin új celloidinpapírjai.

J. Hauff & Co. Feuerbach/W. 2 doboz 9×12 cm. „Flavin”-lemezei, egy-egy palack koncentrált *aduro*l és *metol-aduro*l előhívója.

Magyar lemezek. Miként olvasóink tudják, a hazai fotoipari termelés úttörője a *Rigler József Ede papírneműgyár r. t.*, amely — a fővárosban — sem a kezdet óriási nehézségeitől, sem egy új iparág megteremtésével járó nagy tökebefektetésektől, sem pedig a minden honi gyártmány iránt nálunk sajnós, már jó előre kialakuló bizalmatlanságtól vissza nem riadva, megalapította fotoipari osztályát és felépítette első magyar lemezgyárát. A gyár műszaki vezetésére hazai kiváló szakerek hiányában a külföld egyik legkiválóbb szakemberét, *Piller Ferenc* foto-vegyészt nyerte meg, akinek nevéhez számos elsőrangú külföldi lemez népszerűsége és közkeletűsége fűződik. Hónapokig tartó és ideiglenes helyiségekben eszközölt kísérleteinek eredménye arra bírta a Rigler gyár vezetőségét, hogy a lemezgyártás tökéletességéhez megkivánt teljesen modern felszerelésű külön

gyárhelyiségeket építsen és rendezzen be, ahol a gyártás február hó 1-én kezdetét is vette és az *első magyar fényképezési szárazlemez*ek immár *forgalomba is kerültek*. A *Rigler*-féle lemezgyár a szárazlemezek minden fajtát, sőt már a síkfilmeket is gyártja. És hogy valamennyi fajtát egyaránt *kiváló jó minőségben*, arról kísérletezés céljaira lapunk szerkesztőségéhez beküldött próbalemezekkel eszközölt kísérleteink *kivétel nélkül* ugyancsak fényesen igazolják. Alábbiakban — hacsak néhány rövid sorban is — beszámolunk tehát arról, hogy kísérleteinkben a Rigler-lemezek mint állották ki a „tűz- és vízpróbát”.

A Rigler-féle *pillanatlemez*ek főerénye igen nagy érzékenységük, mely a közhasználatban levő pillanatlemezek átlagán *jóval felül áll* és a külföld legjobb pillanatlemezeivel is kiállja a versenyt. Feltétlenül elsőbbség adandó tehát nekik *valamennyi osztrák* lemez, így főképpen a bécsi Langer cég sokat és nagyhangon hirdetett „ultrarapid” lemezei felett. De leverik a szakkereskedőink által még mindig favorizált Schleussner-lemezeket is, melyek az utóbbi években jó hírnevükre ugyancsak nem szolgálnak reá.

Tudjuk, hogy ez *egykor* legeslegesőrangú gyár általában hanyatló gyártmányainak legjavát a nagy verseny következtében Németországban kénytelen elhelyezni, míg hazánkba — mely piacot nagy mértékben verseny nélkül bírta eddig — termékeinek legsilányabbjait is bátran véli küldözgethetni. A sok ismeretlen külföldi (német, angol és osztrák) gyár olcsó gyártmányainál, melyeket egyes szaküzletek csupán a nagyobb százaléku haszon kedvéért ajánlanak nyakrafőre, a Rigler-lemez feltétlenül jobb és ezért nemcsak hazafiságból, de *felvételeink sikerültének biztosítása céljából* is előnyben részesítendők.

A Rigler-féle *színérzékeny* lemezeket a színek iránt nagyfokú érzékenységén felül még magas általános érzékenység és árnyalatbőség is jellemei. A diapozitiv lemezeinek átlátszósága, meleg tónusa és a legnagyobb ellentétektől egészen a legteljesebb lágységig a különböző előhívás által való variálhatósága egyenesen meglepő. E tekintetben bátran *egysorba helyezhetők* a leghíresebbeknek ismert „Edwards”-féle diapozitiv lemezekkel is, de teljesen és magasán felette állanak akár az összes osztrák, akár pedig a német „Apollo” diapozitiv lemezek. Riglerék valamennyi fajta lemezét a gondos öntés, ritka finom szemcsézet és a réteget hordozó üveg vékonysága és tisztasága is jellemzi. Nem kell tehát nagy hazafinak lenni ahhoz, hogy Rigler-féle lemezeket használjunk, melyek támogatásra és első sorban *magyar* vevőközönségre várnak.

A többi kísérletezésre beküldött gyártmányról legközelebb mondunk véleményt. K. A. dr.

FÉNYKÉPEZÉSI ELJÁRÁSOK.

A bichromin eljárás. 200 kcm. párolt vízben feloldunk 110 gramm finom arab-gummit (darabos). Az oldatot pár napi állás után megsűrjük és palackba elzárjuk.

Használatra úgy a fentebbi, mint a „Bichromin” oldatból egyenlő részt veszünk és ehhez tetszés szerint megfelelő mennyiségű finom tempera vagy aquarell festéket adunk; legalkalmasabbak azok, melyek óncsővekben feloldottan kaphatók. A keveréket dörzsölőcsészében vagy más alkalmas edényben jól összekeverjük.

Az oldatot *vékonyan* és *egyenletesen* kenjük fel erre a célra készen kapható lehetőleg jól enyvezett rajzpapírosra (gumminyomat-papír) széles, keményebb fajta ecsettel és egy másik puhább (oszlato) ecset segítségével pedig a felkenést egyenletessé teszszük. Kisebb méretű képekhez a síma (de nem fényes) felületű papírok alkalmasak, amelyeken legszebb eredmények érhetők el.

Az érzékenyítés lámpa avagy nappali világítás mellett is eszközölhető, szárítás azonban csak lámpafénynél vagy sötét helyen. A papír érzékenysége körülbelül a fényes celloidin-papír érzékenysége negyedrésszének felel meg. A másolás árnyékban vagy akár közvetlen napvilágítás mellett történhetik, ez utóbbi esetben egy közepfedettséű lemez 5—10 perc alatt másolható ki. A másolás addig folytatandó, míg a kép a részleteiben is eléggé kivehető.

Másolás után a nyomatot képes felével lefelé fordítva tiszta vízbe teszszük, ahol a kép addig hagyandó, míg teljesen kifejlődik. Ha a kép gyorsan készen van, annak a jele, hogy a másolás kevés volt és ilyen esetben a kép könnyen egészen is leázik és szemcsézete nem elég finom. A kissé túlmásolt kép bár lassan fejlődik ki, de azért tökéletes eredményt ad. A kellőképpen kifejlesztett képet a száradás végett itatós papírlapra helyezzük, ahol körülbelül 1 óra alatt teljesen megszárad. Retusáláshoz az alapfestékek igen jól használhatók. A fejlesztést gyorsítani lehet azáltal, ha a fürdővízhez ammoniákat teszünk.

A „Bichromin” beszerezhető minden foto-szakkereskedés útján vagy közvetlen a készítőnél: Kiss Zoltán, Szombathely. Egy üveg ára 2 korona.

Platinképek javítása. Gyengébb negativekről is lehet igen sikerült platinmásolatokat készíteni, még pedig az előhívó olyatén való módosítása által, hogy egy kevés ammoniumbichromatot adunk hozzá. a képet igen erőre másoljuk és azután idézzük, előteltett kaliumoxalat-oldatban, melyhez még 100 kcm.-kint 10—20 csöpp 5%-os ammoniumbichro-

matot adunk. A rögzítés nagyon gyenge (1:80) sósav-oldatban történik.

Kék színű diapozitívek. Vízrészletek, holdvilágos, éjszerű képek, felhőről és romokról készült diapozitívek feketés színű hatásos képei kék színre változtathatók át a következő oldattal. A hosszú ideig, tehát jó alaposan kifixált és kimosott diapozitívek a következő oldatba jönnek:

A) Víz	625 kcm.
Vörös vérlúgsó	10 gr.
B) Víz	625 kcm.
Vaschlorid	10 gr.
Oxalsavas ammoniak	2.5 gr.

A) oldat egyenlő arányban keverendő B) oldattal. A kép a fürdőben soká hagyva, kék fátyolt kap, egyidejűleg meg is erősödik, minélfogva a diapozitívek gyengébbre hivandók elő. A képeket legfeljebb csak egy óráig szabad mosni. Hosszas mosásnál a kék szín kékes zöld, majd szürkés kék és szürke lesz, végre ismét megkapja eredeti feketés színét. A szép kék szín csakis a lakkozás után tűnik elő. A nem jól kifixált és rosszul kimosott diapozitívek a fenti fürdőben gyakran barna foltokat kapnak. Ez elkerülhető, ha P. Hanneke szerint a diapozitíveket az előzetes kiáztatás után öt percre 2%-os oxalsav-fürdőbe tesszük s rövid leöblítés után a kék-fürdőbe.

Diapozitívek kiszínezése. Ha a diapozitívek festékekkel színezni akarjuk, előbb be kell vonni tojásfehérnye vagy arabgummi-oldattal. — A színezendő diapozitívek rétegét rögzítés után ajánlatos 5%-os timsó-oldatban megkeményíteni. Különben az alapozáshoz való oldatot a diapozitívek színezéséhez alkalmas festékekkel együtt készen kapjuk. Diapozitívek színezéséhez legjobbak a Keilitz-féle festékek. Így írja ezt a Debrecenben megjelenő „Amateur Útmutató”.

ADÁS, VÉTEL, CSERE

Megvételre keresek stereoskop negativokat Magyarország egyes jellegzetes vidékeiről. Szíves ajánlatokat egy-egy másolat és a tájkép megnevezésével kér: Klökner Péter cs. és kir. udvari könyvkereskedő, Székesfehérvár.

„Az Amatőr” cseréje. Lapunk *első évfolyam 2. száma* és *II. évfolyam 8-ik száma* teljesen kifogyván, a következő cserét ajánljuk fel. Minden egyes ily példányért *három* tetszésszerinti számot ad cserébe: „Az Amtőr” kiadóhivatala.

A MAGYAR AMATŐRÖK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE

Hivatalos rész.

Az első házi kiállítás bezárulta. Miként t. tagjaink már a napilapokból is értesülhettek, első házi kiállításunk oly kitűnően sikerült, az iránta mutatkozott érdeklődés pedig oly nagyfokú volt, hogy elhatároztuk a kiállításnak további kéthétre való nyitva tartását. Ily módon az április hó 22-én megnyitott kiállításunk nem e hó 1-én — amint terveztük, — hanem 10-én zárult be. A nagy érdeklődésen kívül e meghosszabbítást az is indokolta, hogy a kiállított képek beható tanulmányozására a tagoknak időt óhajtottunk adni. Örömmel vettünk egyúttal tudomást arról, hogy fővárosi tagjainkon kívül *vidéki tagjaink* közül is sokan felkeresték ez első kiállításunk helyiségeit és hogy ekként — annak meglepő magas színvonalánál fogva — ismereteiket bővítették, ízlésüket fejlesztették és a mások munkásságának szemlélete révén látóköriük kibővült, önbírálatuk pedig szigorúbb lett. Reméljük, hogy míg e kiállítás egyrészt a munkakedvet emelte, egyúttal a jövőben készíthető képek kvalitásai tekintetében is további emelkedésre fog vezetni. Éppen ezért a legteljesebb bizalommal tekintünk az *őszi országos kiállítás* elé, melyen remélhetőleg tagjaink közül azok is részt fognak venni, akiknek műveit ezuttal sajnálatunkra nélkülözni kénytelenek voltunk. Felhívjuk tehát a t. tagokat, hogy addig is, míg országos kiállításunk tervezetét közzé tesszük, arra *már most készülni* szíveskedjenek. Reméljük, hogy — miként az első alkalomkor — a siker ezután sem fog elmaradni.

Részvételünk a berlini nemzetközi kiállításon. Miként szövetségünk megalakulása óta az eddigi nemzetközi kiállításokon, úgy a júliusban megnyitott berlini nagy kiállításon is képviselve lesz szövetségünk. Evégből a zsűri a házi kiállítás anyagából körülbelül 30 művet választott ki, mint olyanokat, melyek a berlini zsűri ítélete alá bocsáthatók. A képeket a szövetség az egyes kiállítók megnevezésével, de a saját címe alatt egyszerre küldi ki, ami által a költségek az egyesekre nézve jelentékenyen csökkennek. Így sikerült kieszközölnünk, hogy gyűjteményesen résztvevő tagjainknak a □ m-enként 6 márka térdíjat a berlini kiállítás intéző bizottsága *teljesen* elengedte. Minden egyes kiállító egy művészi kivitelű oklevél jellegű *emléklapot és katalogust* teljesen díjtalanul kap. A képek még e hó első felében indulnak külföldi útjukra. Reméljük, hogy az egyes

kiállítóknak, szövetségünknek, sőt az egész magyar amatőrvilágnak dicsőséget és hírnevet fognak szerezni.

A kiállításokat rendező bizottság.

Tagsági arcképes igazolványok. Szövetségünk egyik programmpontját a tagjainknak foto-cikkek vásárlásánál kieszközölendő kedvezmények képezik. Ily kedvezményeket *jóformán az összes* fővárosi szaküzleteknél kieszközölvén tagjainknak, felmerült annak az intézkedésnek szüksége, mely tagjainknak ebbeli minőségük *igazolását* könnyen és kétséget kizáróan lehetővé tegye. Evégből tehát tagjainknak kívánatra vászonkötésű arcképes tagsági igazolványokat adunk ki. Azonkívül az összes kedvezményeket nyújtó szakkégeknek *vidéki tagjaink hivatalos lajstromát* rendelkezésére bocsátjuk. Akik ily arcképes igazolványra igényt tartanak, szíveskedjenek vizitnagyságú és sajátkezűleg aláírt *arcképüket és az igazolvány költségei fejében 30 fillért* mielőbb szövetségünk címére beküldeni. *A titkárság.*

! Pártoljuk a magyar foto-ipart !

KÜLÖNFÉLÉK.

Esterházy Mihály gróf életrajzi adatai. Gróf Esterházy Mihály, a Nemzeti Kaszinó volt elnökgazdátja, múlt hó 27-én reggel 53 éves korában meghalt. Életrajzi adatai a következők: Pozsonyban született 1853 július 11-én az Esterházy-grófok cseklézi ágából. Már kora ifjuságától kezdve nagy hajlamot mutatott a sport minden neme iránt s később is nagy buzgalommal szolgálta az athletikát, mint több előkelő sportegylet elnöke. Ő honosította meg a galamblövészetet hazánkban; hosszabb időt töltött Indiában s mint oroszán vadász lett híressé. Legnagyobb sikereit azonban mint az ország legkiválóbb művész-amatőrfényképezője aratta úgy idehaza, mint a külföldön is. A politikai életben is szerepelt s 1892-ben Szempe kerület nemzetipárti programmal képviselőjévé választotta. A következő ciklusban a galánthai kerületet képviselte, amely alatt ő is a szabadelvűpártba lépett. 1901-ben Hortoványi Józseffel szemben kisebbségben maradt, de 1905-ben e kerület újra megválasztotta. A nemzeti küzdelmek idején kilépett a szabadelvű pártból s a disszidensek között foglalt helyet. Már hosszabb idő óta krónikus bélkatarusban szenvedett, míg múlt hó 27-én reggel szívszélhűdés megváltotta fájdalmaitól. Özvegye, galánthai és cseszneki Esterházy Antónia két leánya s a magyar arisztokrácia számos tagja gyászolja.

C. Merck

A MERCK-féle fényképezési célra szolgáló készítmények kitűnő eredményt adnak felülmúlhatatlan tisztaságuknál fogva.

Sublimált Brenzkatechin. Kristályozott könnyű alak. Pyrogallol. ~ nehéz alak.	Kérjünk a fényképezési szaküzletekben, valamint a drogisáknál Merck-féle fényképezési készítményeket eredeti csomagolásban!
~ Hydrochinon hófehér. ~ Collodium. ~ Formaldehyd.	
A Merck-féle fényk. készítmények kis pilulák és töltvények alakjában felette kényelmesek mindenmü fényképezési tündök és oldatok előállítására	
Cyankalium. Fixálónatron.	
Vegy szerek a fényképmásolási és reprodukálási eljárásokhoz.	
Arany-, ezüst- és platinsók, bromkalium, bromammonium, jodkalium, cerisulfat stb.	

Darmstadt

AMATŐRFÉNYKÉPEZŐK FIGYELMÉBE

Igen szép mély.égü és plasztikus képeket adnak

A Máyerling Károly által feltalált Ophthalochromát folyadék-lencsék

Ezen nagy fényerősségü lencse magyar találmány és tizennégy államban van szabadalmazva. Ugy szintén ajánljuk a folyadék-lencsével ellátott különféle nagyító-üvegeinket, ezek a tömör-üvegből készült üvegeknél jobbak, mert a szemre nem hatnak megerőltetőleg.

FOTOGRAFIAI OBJECTIVEK ÁRAI

A 6x9 normal objectiv	kor. 25
A 9x12 " " " " " "	40
A 13x18 " " " " " "	60
A 6x9 szabályozható pillanat-zárrel ellátva	30
A 9x12 " " " " " "	45
A 13x18 " " " " " "	75

NAGYÍTÓ-ÜVEGEK ÁRAI

1 drb 65 mm. olvasó-üveg	kor. 3
1 " háromlábú nagyító (lupe)	4
1 " tizenhatszoros nagyító (orvosi lupe)	4

Ismertető képes árlapot bérmentve küld **Máyerling és Társai**
OPTIKAI FOLYADÉK-LENCSÉ MŰSZERGYÁRA
BUDAPEST, VII., Kerepesi-ut 30 (Mezzanin)

VINDOBONA

Vindobona-lemezek ~ ~ elérhető legnagyobb fokú érzékenységük és tökéletes megbízhatóságuknál fogva a téli időszakra nélkülözhetetlenek. ==

Vindobona-brómezüstpapír papírok és levelezőlapok. ==

Nappali előhívós papirosok és kartonok. ==

Negativpapírok ~ ~ ~ a téli időszakra legmelegebben ajánlhatók. ==

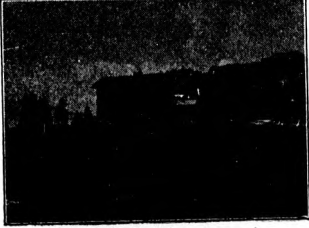
REMBRANDT

(Szabadalmazott és lajstromozott szó- és kép-védjegy.)

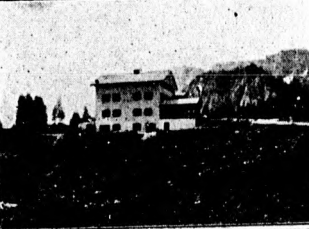
Egyedüli speciális papiros, mely vékony, szürke, egyhangu (flau) és **csaknem teljesen hasznavehetetlen negativekről is teljesen használható másolatokat ad.** =

Kezdőknek és minden nehezebb, így pl.: Röntgen- és Mikrofényképekhez megbecsülhetetlen értékü. ==

Rembrandt-levelezőlapok vékony (flau) negativekhez. ==

Másolat közönséges papíron.

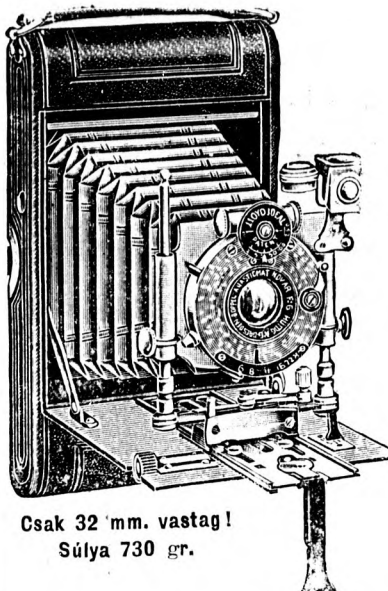

Másolat Rembrandt-papíron.

PHOTO-CHEMISCHE-FABRIK FERDINAND HRDLIČZKA

≡ VII/3, ZIEGLER-GASSE 96. ≡ WIEN ≡ VII/3, ZIEGLER-GASSE 96. ≡

Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

Hüttig
„Lloyd-Ideal”-ja

a világ legkisebb, legvékonyabb, legkönnyebb, legegánsabb tekeres filmkamarája

Minden feltűnés nélkül hordozható.
Különösen hölgyeknek nagyon ajánlható!
Részletes leírás és árjegyzék díjtalan.

Csak 32 mm. vastag!
Súlya 730 gr.

Fabrik photographischer Apparate auf Aktien
vormals R. Hüttig & Sohn,
Dresden.

Fiók: Wien, IX/l., Berggasse 4.
Legnagyobb német kamaragyár. ♥ 800 munkás.

„Az Amatőr” 1905. évi (II.) évfolyam.

A Magyar Amatőrök Országos Szövetségének tagjai közül igen sokan az 1905. évben még nem voltak lapunknak előfizetői. Hogy tehát ezeknek lapunk előző évfolyamát (24 füzet 26 műmelléklettel) könnyebben megszerezhetővé tegyük, a szövetség tagjainak féláron azaz 7 koronáért bérmentve küldjük meg.

Az Amatőr kiadóhivatala.

□ Aranyérmek: PÁRIS 1900, ST-LOUIS 1904 □

Dr. J. H. SMITH & CO. ZÜRICH
(Schweiz)
Fabrik photographischer
Trockenplatten, Papiere & Postkarten

BROMIA BRÓMEZUST PAPIROS, száma-fénytelen — durva-fénytelen, PLATINO fénytelen és fényes

Árak:	9×12	12×16	13×18
	0.75	0.75	0.90 KORONA.

KLORIA kimásoló-papiros, fényes és fénytelen

Árak:	9×12	12×16	13×18
	0.75	0.75	0.75 KORONA.

SIMPLON gázfény előhívó-papiros, fényes és fénytelen

Árak:	9×12	12×16	13×18
	1.—	1.—	1.— KORONA.

Vezérképviselő Magyarország és Ausztria részére
MAXIMILIAN WEISS, WIEN, II.
□ □ UNTERE DONAUSTRASSE Nr. 23. □ □
Kapható minden foto-üzletben.

WACHTL ÉS TÁRSA
BUDAPEST, IV., ESKÜ-UT 6

A FÉNYKÉPEZÉSI összes kellékeinek
:: és rokon szakok :: raktára. KÉZIKAMARÁK, OBJEKTIVEK, SZÁRAZLEMEZEK, PAPIROK, KARTONOK és VE-GYISZEREK minden gyártmányából nagy választék.
Fényképezési munkálatok mérsékelt áron és legjobb kivitelben. Sötétkamaránkat vevőink és átutazó amatőrök díjtalanul használhatják. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

HAZAI IPAR!

RUSZNÁK ÉS SVOBODA
műszerészek
fényképező-készülékek szakmühelye
BUDAPEST

csak VI. ker., Király-utca 18. szám alatt egyesítve.
Elvállalják: bármily fényképező-készülék, mechanikai, fogorvosi műszerek elkészítését és javítását.
○ Vidéki megbízásokat pontosan és jutányosan eszközölnék. ○

HAZAI IPAR!

A „MATTALBUMIN”

Modern művész-nyomat-papirok. A legtokéletesebb pótlására a fáradságos platin- és pigmentnyomásnak. — A legkiválóbb szaktekintélyek ismételtén és egyhangulag elsőrangúnak ismerték el E MŰVÉSZI HATÁST KELTŐ PAPIRJAINKAT.

Minta csomag (12×16 cm. nagyságban az összes fajtákból összeállítva) bérmentve K 1.20 küld: Nappali kimásolás.

Trapp & Münch, Friedberg (Hessen)

Könnyű eljárás. Művészi hatás. Minden szín elérhető!

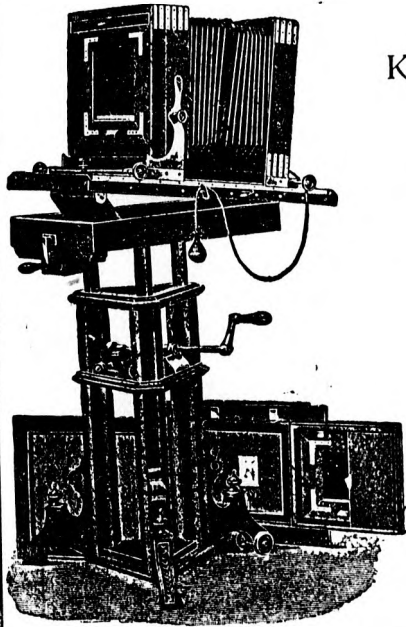

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

SIMON MIHÁLY

ELSŐ MAGYAR FÉNYKÉPEZÉSI
MŰASZTALOS BUDAPESTEN,
VII. KERÜLET, RÓZSA-UTCA 15. SZ.
(Wesseiényi-utca sarkán).

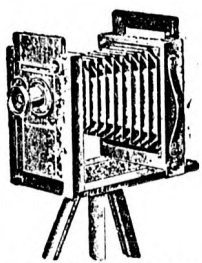
KÉSZIT: Utazó, mű-
terem- és reproduk-
ció kamarákat. ~
Készülékeket cinko-
grafiai intézeteknek és
a háromszínyomás
céljaira. ~ Minden
e szakba vágó mun-
kát és javításokat
precíz kivitelben,
gyorsan és szolid árak
~ mellett végez. ~

TELEFON 82-33.

≡ VÁRHEGYI ANDOR ≡

Budapest, VIII. ^{kárpitos} Német-u. 57. ^{és díszítő}

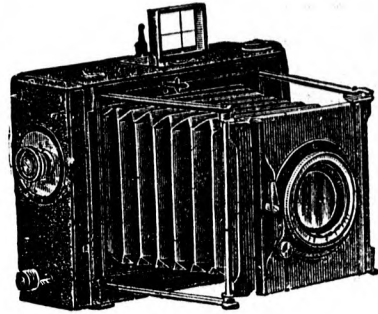
Elvállal a legolcsóbb árak mellett lakberendezéseket,
♥♥ termek és kiállítások rendezését és javításokat. ♥♥

AZ AMATŐR- FÉNYKÉPEZŐ

összes kellékeit, ú. m. fényképező és
nagyító készüléket, lemezt, papirosokat,
vegyszereket a legnagyobb választékban
mindig friss állapotban szerezheti be.
A zürichi dr. SMITH-féle gyár lemezei
és papirosai, valamint „AZ AMATŐR”
c. folyóirat állandóan raktáron van; sötétkamara használata
díjtalan, lemezek és másolatok kidolgozása mérsékelt áron.

VAJDA BÉLA. LÁTSZERÉSZETI ÉS FOTO-
CIKKEK ÜZLETÉBEN @
BUDAPEST, IV. Kecskeméti-utca 13 sz.

A legújabb szerkezetű fényképező ké-
szülékek eredeti gyári árakon és a
fényképezéshez szükséges összes anya-
gok és kellékek a legjobb minőségben

Calderoni és Társa

mű- és tanszerraktárában

Budapest, IV., Kishid-utca 8. szám.

Látszerraktár: IV. ker., Váci-utca 1. szám.

.. Nagy képes árjegyzék. ..

Pártoljuk a hazai ipart!

Ha támogatjuk, kifejlődik az nálunk is! Minden fényképezési készüléket
(megadott tervek szerint is) épp oly jó, sőt jobb kivitelben, mint a
Finom kivitel. külföld gyárai készítenek. **Szolid munka.**

GERLICH és SVUGER ^{foto-asztalosok}
Budapest, VII. kerület, Klauzál-utca 21. szám.

♡♡ Minden a fényképezési és lát-
szerészeti szakmába vágó cikket
jutányos áron ajánl amatőröknek

LIBÁL ÉS MÄRZ

fényképezési és látszerészeti cikkek üzlete

Budapest, VI., Podmaniczky-u. 8.

♡♡ Tessék árjegyzéket kérni. Előfizetéseket
„AZ AMATŐR” című folyóiratra fel-
veszünk. Sötétkamaramat amatőrök díj-
talanul használhatják ♡♡

BRUST J. ÉS FIA BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁCZI-UTCA 12. SZÁM.

Ha a legfinomabb angol, valamint honi ipar gyártotta szöve-
tekből; ha a legjobb angol szabás szerint; ha a leg-
kényesebb igényt is kielégítő izléssel óhajt ruházkodni; ha
előkelő, művészi díszmagyart óhajt készíttetni, — forduljon

BRUST J. ÉS FIA ^{ANGOL URI} [~]
[~] SZABÓ CÉGHEZ

TELEFON-SZÁM 11-72.

== MŰTERME: ==
BUDAPEST, IV. KERÜLET, VÁCZI-UTCA 12. SZÁM

♥♥♥♥ Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetéseire hivatkozni. ♥♥♥♥

Kis állatok részére állatorvosi rendelés

ÖHLER BENŐ

állatorvosi rendelőjében
— délután 3-tól 5 óráig —

Telefon 80—10. Budapest, VII., Erzsébet-körut 2., I. em. Telefon 80—10.

RIETZSCHEL REFORM- MINIMUM- CLACK-ja

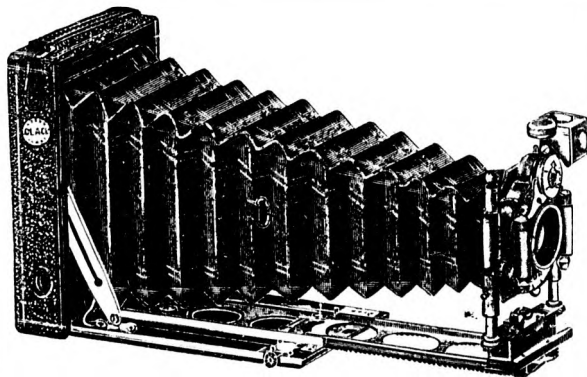
felette fényerős, eredeti Rietzschel-féle anasztigmátókkal.

oooooooooooooooo

9×12 cm. lemezre ✦✦
9×12 cm. filmre ✦✦✦
8×10^{1/2} cm. csomag-
filmre. ✦

oooooooooooooooo

244. számú árjegyzék
ingyen és bérmentve.

RIETZSCHEL REFORM- MINIMUM- CLACK-ja.

Kapható minden jobb
fotoszaküzletben vagy

OPTISCHE FABRIK

✦ A. Hch. ✦

Rietzschel

✦ G. m. b. H. ✦

Präcisions Werkstätte

✦ München, ✦

Schillerstrasse 28.

oooooooooooooooo

Nagybani Képviselet
Magyarország és
Ausztria részére: ✦

Georg Jahn,

✦ Wien, IX., ✦

Sechsschimmelg. 7.

SZŐTS SIMON ✦ ✦ SZÖNYEGTELEPE ✦ ✦

Budapest, IV., Kossuth Lajos-u. 15. sz.

Állandóan érkező divatos újdonságok és különlegességek: Perzsa, Smyrna, Axminster, torontáli stb. szőnyegekben, szövet- és csipke-függönyök, teljes és fél storok, ágy- és asztalterítők, flanelltakarók, utazó takarók, angol plaidek, ágyneműek, pokrócok, vas és rézbútorok, gyermek-kocsik, szabadalmazott átváltoztatható gyermekszékek és általában a lakásberendezéshez tartozó összes cikkekben. SZIGORÚAN

✦ SZABOTT ÁRAK!! Megtekintés vételkényszer nélkül. ✦

♥♥♥♥

Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♥♥♥♥

URI FEHÉRNEMÜBEN

A LEGKIVÁLÓBB IZLÉS,
MEGBIZHATÓ MINŐSÉG
ÉS JUTÁNYOS ÁR ==
== JELLEMZI A

HOLLÓS J.

CÉG KÉSZÍTMÉNYEIT.

EGYEDÜLI RAKTÁR

BUDAPESTEN,
V., DOROTTYA-UTCA 10.,
MELY 1867-BEN ALAKULT.

A CÉGNEK FIÓKÜZLETE NINCS.

FELHIVÁS! A LEGELEGÁN-
SABB ÉS LEG-
SZOLIDABB NŐI ÉS FÉRFI GYAFJU
KUNHA-KELMÉKNEK BESZERZÉSÉRE.

GERGELY PÉTER ÉS TSA
BUDAPEST, IV. IRÁNYI-UTCA 20.
▲ ▲ KIRÁLY-BAZÁR. ▲ ▲

CZIRER papírképkeret (passepartout)
műintézet

Budapest, VII. ker., Rombach-utca 3.
Külön KASIROZÓ, RASZTERIROZÓ ÉS
FÉNYKÉPNAGYÍTÓ osztály.

Írógépek, sokszorosítók

használtak és ujak,
= ezek kellékei =
jutányosan kaphatók

WÜRZBURGER ÉS TÁRSÁNÁL
= BUDAPEST =
V., Alkotmány-utca 31.

KERETEKET művészi kivitelben,
fényképekhez és festm-
nyekhez olcsón készít

A BAZÁR-
UDVARBAN **SCHNEIDER FERENC**
KÉPKERETEZŐ
BUDAPEST, IV., KORONAHERCEG-UTCA 7. SZ.

AZ ÖSSZES HAZAI ÉS KÜLFÖLDI
művészeti ésszakkönyvek, valamint folyóiratok
megrendelhetők „Az Amatőr” kiadóhivatalában

♥♥♥♥ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni. ♥♥♥♥

ADRIA

ULTRA RAPID

Elsőrendű ARCKÉPLEMEZ
az elérhető legnagyobb érzékenységgel, tisztasággal és plasztikával.
Ezen lemezek a legfinomabb szemcsézetűek, könnyen retusálhatók és kitűnően másolhatók.

Rigler József Ede
papírneműgyár részvénytársaság
Fotoipari osztálya, BUDAPEST.

Gyári raktárak:
Berlin: Krajewsky Alex udv. fényképész Charlottenburg 2, Berlinerstrasse 43.
Konstantinápoly: Magyar kir. kereskedelmi muzeum.
München: Hildebrandt A., fotocikkek raktára Sendlingerthorplatz Kiosk.
Rusztuk: Rigler József Ede r.-t. fiókja.
Wien: Goldarbeiter E., XX., Bäuerlegasse 36.

Minták és árjegyzékek költségmentesen

Lemezek Papirok

LUMIERE

részvénytársaság
LYON
FRANCIAORSZÁG

Vegyiszer

Lemezek és filmek Σ (Sigma) jelzéssel
a legérzékenyebbek a világon.

Artochromatikus és fényudvarmentes (Antihalo) lemezek.

Uj! „ACTINOS“-papiros Uj!
közvetlen kimásoláshoz. Végtelen tartósságu friss állapotban. Fixálófoltok nem léteznek többé.
FÉNYVES FÉNYTELEN CSIKOS FÉMSZERŰ

„Stenodoses Lumiere“
vegytisztá termékek a fényképezéshez száraz állapotban
= 50 vagy 100 km. fürdőhöz pontosan lemérve =

Megrendelhető:
BERNH. WACHTL WIEN
Kirchberggasse 37.
vezérképviselőnél.

Minden **Amatőr** kérje saját érdekében legújabb
12. számú diszárjegyzékünket

ingyen és bérmentve.
Fényképezési készülékek minden árban.

Heinr. ERNEMANN A.-G. Dresden A/21.

♥♥♥♥ Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ♥♥♥♥

Mire képes az anasztigmát? Sok ember nincsen tisztában az anasztigmát optikai képességével. Hogy kifogástalan fényképeket állíthassunk elő, az objektívnek két tulajdonsággal kell bírnia: fényerősnek kell lennie és a széléig élesen kell kirajzolnia a fölött tárgyát. Az objektíveknek azonban rendszerint csak a fényerősségük van meg, a szélek éles rajzolása nélkül, vagy megfordítva. S nem is minden anasztigmát egyforma értékű; aminthogy a szerkezetük különböző lehet, éppen úgy különböző a felvevő-képességük. Első anasztigmátok voltak tudvalevőleg a berlini Goertz-től származó kettős anasztigmátok, ezek csakhamar világhírré is tettek szert. A későbbi konstrukciók között a görilitzi Meyer arisztosztigmátjai vívtak ki maguknak tisztas helyet. A *Stöckig & Co.* drezdai bodenbachi és zürichi cég a maga közismeretes „Union” kamaráit a most említett két objektívtypussal szereli föl, s ezért készítményei már évek óta vezető helyet foglalnak el a fényképkamara-kereskedelemben. Akit e cég versenyképes kamarái érdekelnek, méltassa figyelemre mai számunkhoz mellékelte ismertetést.

„Agfa”-csomagfilmek táská nélkül. Az „Agfa”-kazettával rendelkező amatőröket, valamint az ilyenek iránt érdeklődőket, bizonynyal érdekelni fogja, hogy

az „Actien-Gesellschaft für Anilin-Fabrikation Berlin SO. 36” cég azon intézkedése, hogy az „Agfa”-, illetve Chromo-Isolar csomagfilmeket 9×12 cm. és 8×10.5 cm. méreteken „O. T.” jelzéssel táská nélkül hoz forgalomba. Ezen csomagfilmek jóval olcsóbbak s a már meglevő táskákba sajátkezűleg igen könnyen berakhatók. Az újfajta 8×10.5 cm. méretű „Agfa”-kazetták teljesen jól használhatók a 9×12 cm. méretű bádoggkazettával ellátott készülékekhez, úgy mint a Dr. *Krügener* Frankfurt a. M. készülékeihez, továbbá a *Süddeutsches Camerawerk*, *Koerver & Mayer*, G. m. b. H., *Sontheim* a. N. („Nettel” kamara) és *Emil Wünsche* Actien-Gesellschaft Reich-Dresden készülékeihez. Hogy a Chromo-Isolar-gyártmányokat használók ezen újfajta orthochromatikus negatív-anyagnak előnyeit minden nehézség nélkül kihasználhassák, a berlini anilin-gyár minden egyes csomaghoz egy sárga színszűrőt is ad. E színszűrők kizárólag az „Isolar”-gyártmányoknak megfelelően előállítvák, tehát azok másféle lemezekhez mint színszűrők kevésbé használhatók. Egyenlő minőségű negatív-anyag használata mellett a színszűrővel végzett felvételnél a megvilágítási időtartam hatszorosát teszi ki a színszűrő nélküli megvilágításnak.

≡ Fontos újdonság ≡

AZ „AGFA”-KAZETTÁK

most már

bádoggkazettás kamarákhoz is

alkalmazhatók. ♥ (Méret 9 : 12 cm., illetve kb. 8 : 10.5 cm.)

A bevíteli vám emelése dacára
különféle fajta

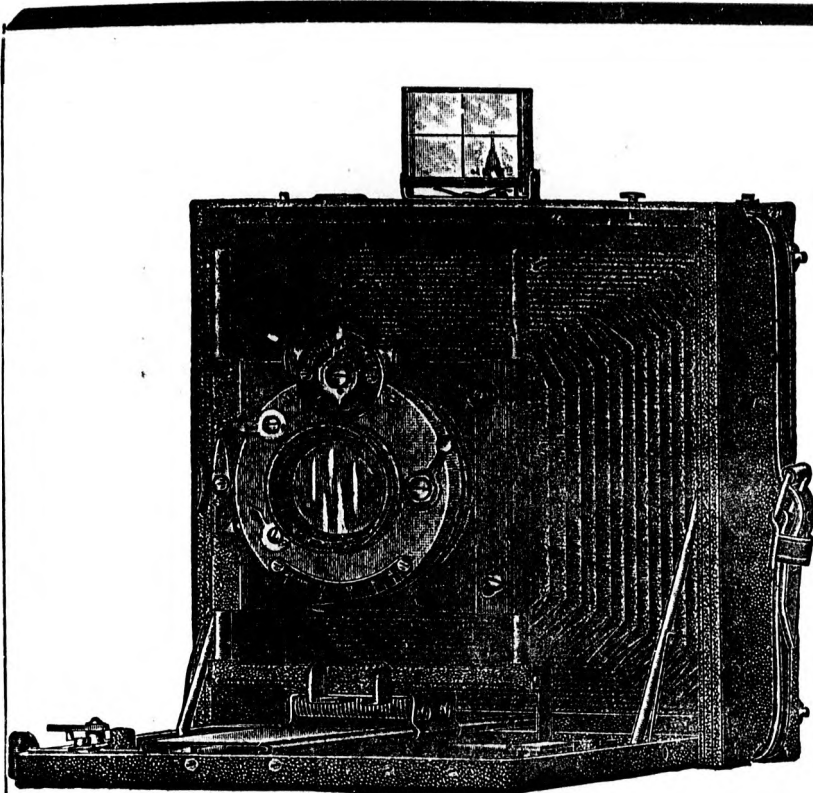
„AGFA” és „ISOLAR” { lemezek és
síkfilmek

AREMELES NÉLKÜL kerülnek eladásra.

Kaphatók minden foto-üzletben.

40 fill. „AGFA”-PHOTO-HANDBUCH (kézikönyv) 40 fill.

♥♥♥♥ Megrendeléseiknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni ♥♥♥♥

UNIVERSAL-PALMOS

□ □ □ könnyű fémből □ □ □

ZEISS-ANASTIGMATTAL

Palmos-kamarák 6 × 8 cm., 9 × 12 cm.,
(sztereo-felvételekre is) 3¹/₄ × 4¹/₄ inches,
4 × 5 inches és 9 × 18 cm. nagyságu pano-
ráma-felvételekhez, csomagfilmekre, Zeiss-
csomagolásra és tekercs-filmekre ugyan-
□ □ azon beállítás mellett. □ □

Kérjük a „P. 32” számú árjegyzéket.
□ □ (Ingyen és bérmentve.) □ □

CARL ZEISS, JENA

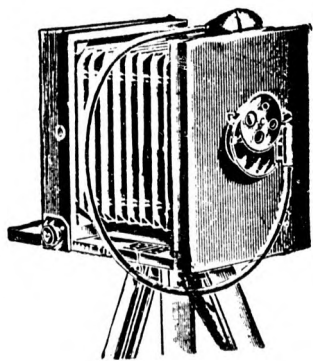
WIEN, IX/3, FERSTELLGASSE 1, ECKE MAXIMILIANPLATZ
BERLIN FRANKFURT A. M. HAMBURG LONDON SZT-PÉTERVÁR

Amatőrök figyelmébe

A legújabb szerkezetű

fényképező- készülékek

összes fényképezési kellé-
kek, különféle száraz leme-
zek Kodak filmek, cellod n
és brom-ezüstpapirok és a
kitűnő minőségű

Union-szárazlemezek

olcsó árakban szaküzletünkben beszerezhetők

Czigler és Schlesinger

BUDAPEST,
VII. ker., Kerepesi-ut 36. sz.
Klauzál-utca sarkán.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Sötét kamara amatőröknek ingyen
rendelkezésre áll.

BELLER REZSŐ

FÉNYKÉPÉSZ

a „PHOTO-CLUB” volt fényképésze

BUDAPEST

IX., Bokréta-u. 23. (Üllői-út mellékutcája.)

• • • • •

Elvállal jutányosan mindennemű
amatőr fényképezési munkát, fény-
képezési különlegességek készíté-
sét, u. m. gummi-, pigment- és
platin-nyomást. — Negatívpaper
és bromezüst nagyítást. Filmek
kidolgozását. — Gyors és pontos
szállítás!

Amatőrök szakszerű kiképzése bármely
fényképezési eljárásban.

Megrendeléseknél sziveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

Az „Amatőr“ díszes, angol bekötési tábláját szétküldjük. Ára 3 korona. Az 1905. évi évfolyama díszkötésben 10 koronaért kapható. □ □ □ □ □

Megrendelhető a kiadóhivatalban.
= Telefon 94—49. =

Halló! Aki fényképezési készüléket akar vásárolni, nézze meg kirakataimat, mert nálam van a legelősebb bevásárlási forrás minden fényképezési cikkre. Vesz és cserél: **HATSCHK EMIL**, VI., Andrassy-út 13. Fiók: VII., Erzsébet-körút 38. Alapítva 1877.

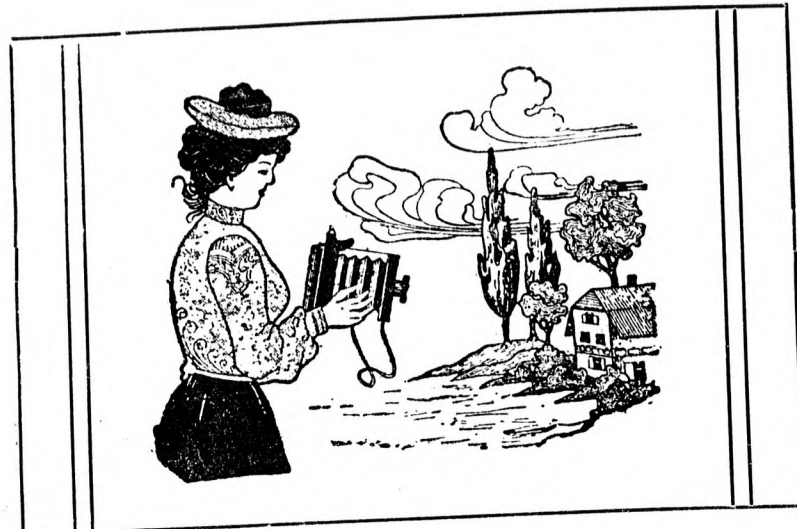
Szűgyártó,
nyerges és
bőröndös.

Budapest, VIII. kerület, Kerepesi-ut 25. sz.

Saját gyártmányú lószerszámok, nyerges szerek, mindennemű utazó-, kézi- és FÉNYKÉPEZŐGÉPEKHEZ VALÓ KÉSZ és MÉRTEKSZERINTI bőröndök. Pénz-, szivar- stb. tárcák.

♥♥ ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE ♥♥

WANAUS JÓZSEF

FÉNYKÉPEZŐ-KÉSZÜLÉKEK
ÉS KELLÉKEK SZAKÜZLETE

BUDAPEST, DEÁK FERENC-U. 19.

Dúsan felszerelt raktár: szalon-, utazó, Kodak és egyéb kézi kamarákban. — Leghíresebb gyártmányú objektívek. Celloidin, aristo, bromezüst papírok. — Kiváló jó minőségű lemezek. — Mindig friss vegyszerek állandóan raktáron. — Előhívások 1 nap alatt eszközöltetnek. — Mindennemű fényképezési munkát elvállalok.

Sötét kamara amatőröknek ingyen áll rendelkezésére. Nary árjegyzék ingyen és bérmentve.

ALAPITVA
1858-ban

R. A. GOLDMANN

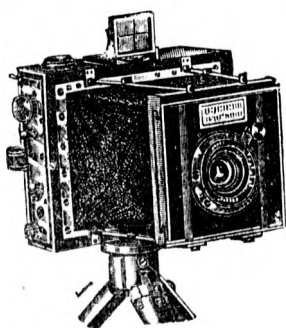
ALAPITVA
1858-ban

FABRIK PHOTOGRAPHISCHER APPARATE

VIKTORGASSE Nr. 14 ● WIEN IV/2 ● VIKTORGASSE Nr. 14

Ajánlja legjobbhírű, általánosan ismert

utazó- szalon- reprodukáló és pillanatkamráit,

melyeknek ELŐNYEI röviden összefoglalva a következők: redőny- és gördülőzár, a mely kívülről az egész lemezszélességtől 2 mm.-ig állítható be, redőnyszélességük és rugófeszültségük kívülről szabályozható és leolvasható. A redőnyzár pneumatikus kioldással bármily hosszú időfelvételekre is használható. Objektívja mindkét irányban a legnagyobb mértékben eltolható és a vetítési területre teljesen középpontiasan szerelt s a mi által egyenletesen eloszló élesség érhető el.

LEGNAGYOBB
UJDONSÁG:

KLAPP-KAMARA

Legnagyobb szilárdság és az ollószerkezetnek legnagyobbmértvű könnyedsége. A kivitel leg-tökéletesebb pontossága. OBJEKTÍVEK: C. P. GOERZ r.-t. Berlin, CARL ZEISS Jena, VOIGTLÄNDER & SOHN r.-t. Braunschweig, C. A. STEINHEIL SÖHNE München és

E. SUTER Basel. — Gazdagon illusztrált ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE. Kérjük a GOLDMANN-féle KLAPP-KAMARÁNAK most megjelent művészi kivitelű illusztrált ismertetését, a mely egyúttal KITÜNŐ UTMUTATÓ KEZDŐK ÉS HALADOTTABBOK RESZÉRE.

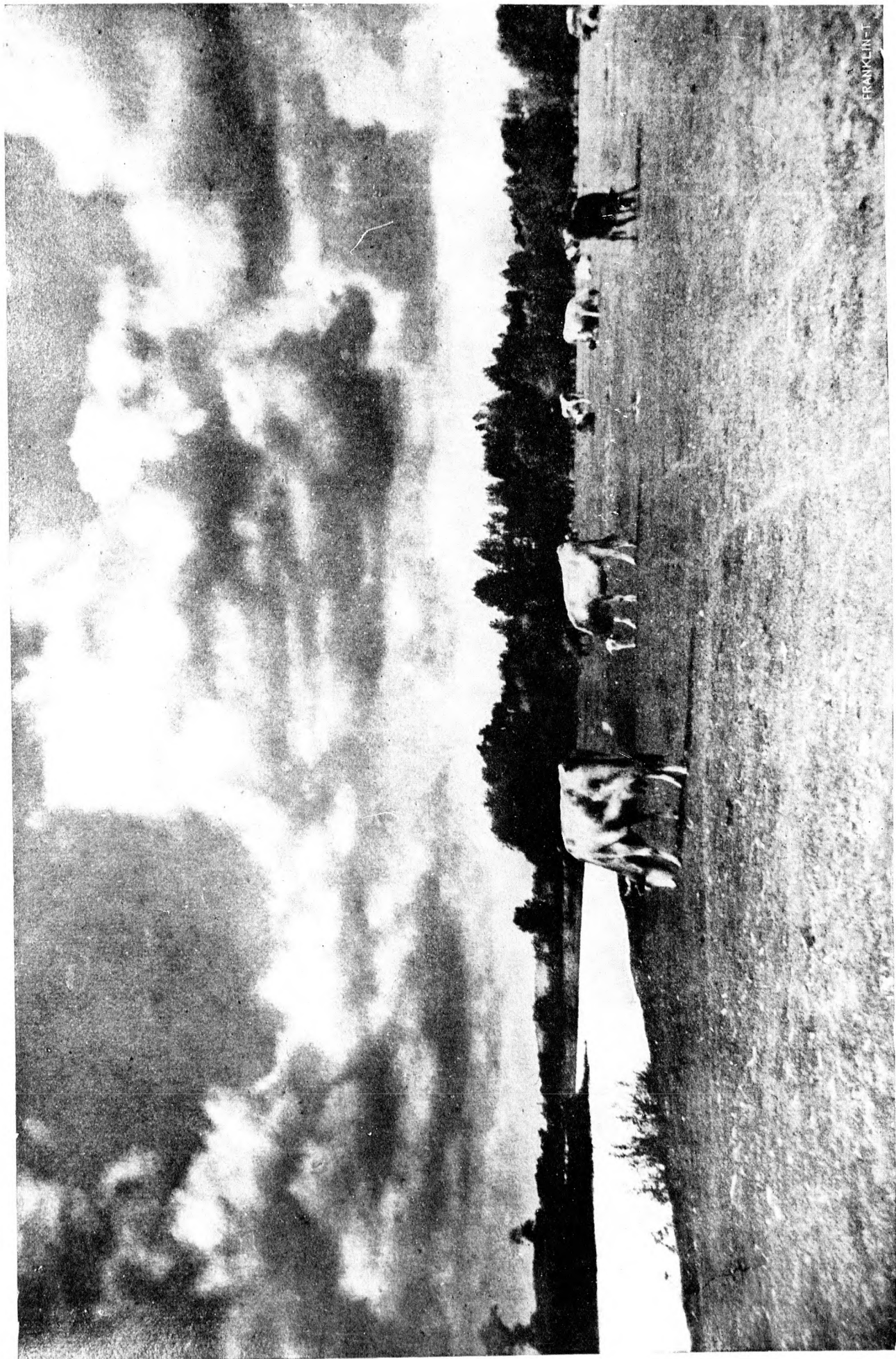
♥♥♥♥

♥♥♥♥

Megrendeléseiknél szíveskedjenek lapunk hirdetésére hivatkozni

♥♥♥♥

♥♥♥♥

KÖRÖSPARTI LEGELO
SIMKÓ JÓZSEF, FIUME

Az Amatőr műmelléklete

Minden jog fenntartásával

